

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

MANAGEMENT OF GARBAGE IN BANGCHANA SUB-DISTRICT ORGANIZATION, MUANG DISTRICT SURAT THANI PROVINCE

NATTAWUT DUANGMUSIK

A THEMATIC PAPER SUBMTTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**
ชื่อนักศึกษา	:	**ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	2566
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....
(พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....
(ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร)

กรรมการ .....
(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ .....
(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thematic Topic	:	Management of Garbage in Bangchana Sub-District Organization, Muang District Surat Thani Province
Student's Name	:	Nattawut Duangmusik
Degree Sought	:	Master of Political Science
Program	:	Government
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.
Co-Advisor	:	Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phrakhrupaladsuwatthanaphromajariyakhun)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Phrakhruarunsutalangkarn, Assoc. Prof. Dr.)

Member (Advisor) .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

Member/Co-Advisor .....
(Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon)

Member .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

Member .....
(Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha)

(Copyright of Mahamakut Buddhist University)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

ชื่อนักศึกษา : **ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก**

ชื่อปริญญา : **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การปกครอง**

ปีพุทธศักราช : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.**

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และ 2) แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จำนวน 278 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า:

1. การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.34, S.D. = 1.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = 0.96) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคืออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.39, S.D. = 1.01) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.36, S.D. = 1.02) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.29, S.D = 1.04) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.26, S.D. = 1.05) และด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.11, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารจัดการขยะ ได้แก่ (1) การกำหนดให้มีนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการการเก็บขนขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนและเป็นระบบ (2) การกำหนดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยให้ชัดเจน และ (3) การนำ Social Media เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ การบริหารจัดการขยะมูลฝอย, ผู้บริหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**Management of Garbage in Bangchana Sub-District Organization, Muang District Surat Thani Province**
Student's Name	:	**Nattawut Duangmusik**
Degree Sought	:	**Master of Political Science**
Program	:	**Government**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.**
Co-Advisor	:	**Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon**

The objectives of this research were to 1) study the management of garbage; and 2) study the suggestions and guidelines for management of garbage of executive administrators in Bangchana Sub-District Organization, Muang District Surat Thani province. This research is a mixed research. The quantitative sample consisted of 278 people who domiciled in Bangchana Sub-District Organization, Muang District Surat Thani province, and the key informants were 10 people who were related the management of garbage. The employed instruments were questionnaires and in-depth interviews. The statistics employed for the data analysis were frequency, percentage, standard deviation and content analysis.

The research finding were as follows:

1. The waste management of Bang Chana Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Surat Thani Province Overall on all sides Which has an average translation fee ($\overline{X}$ = 3.34, S.D = 1.03) at a moderate level Considering it in a case -by -sigked in accordance with the average of the highest to the lowest, found that the maximum average side is The principle of waste disposal, average ($\overline{X}$ = 3.62, S.D = 0.96) is at a high level. Followed by a medium level, including the separation of waste, average ($\overline{X}$ = 3.39, S.D = 1.01) on the storage or support of waste ($\overline{X}$ = 3.36, S.D = 1.02). System and waste disposal technology. Average waste ($\overline{X}$ = 3.29, S.D = 1.04) on the collection and transportation of waste ($\overline{X}$ = 3.26, S.D = 1.05) and the service of waste collection, capacity ($\overline{X}$ = 3.11, S.D = 1.08) respectively.

2) the suggestion and the guideline for management of garbage should (1) establishing a clear and systematic policy on garbage collection services; (2) clearly setting the time and area for garbage collection; and (3) using social media has come into systematic management garbage.

Keywords: Management of garbage, Executive Administrator, Bangchana Sub-District Organization

มหามกุฏราชวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ เผือกคง ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร. และ ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณ พระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วย เทอญ

ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ซ

สารบัญ..... ฌ

สารบัญตาราง..... ฎ

สารบัญภาพ..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 3

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 4

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ..... 6

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 7

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ..... 7

2.2 ทฤษฎีการบริหารจัดการ..... 9

2.3 แนวคิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอย..... 13

2.4 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..... 24

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการขยะ..... 31

2.6 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ..... 36

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 39

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 45

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 46

3.1 ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง..... 46

3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง..... 47

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 48

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	50
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**52**
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
4.2 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	55
4.3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	62
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	62
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**73**
5.1 สรุปผลการวิจัย	74
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	78
5.3 ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	**81**
บุคลานุกรม	**83**
ภาคผนวก	**87**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	90
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	92
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	95
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	103
ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	114
ภาคผนวก ฉ หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	128
ภาคผนวก ช รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	130
ประวัติผู้วิจัย	**141**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมทุกด้าน.....	55
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย.....	56
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย.....	57
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย.....	58
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย.....	59
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย.....	60
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย.....	61

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	45

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกที่หลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่ต้องประสบปัญหา เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงมีการประดิษฐ์ และพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้อำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์มากขึ้น เป็นสาเหตุให้มีจำนวนขยะเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งมีทั้งขยะจากภายนอก อุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ครัวเรือน และสารเคมีอันตราย เป็นเหตุให้เกิดขยะเศษสิ่งของเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้น ในทศวรรษที่ผ่านมาที่เรียกว่า “ทศวรรษแห่งการพัฒนา” นั้น ปรากฏว่าได้เกิดปัญหาขยะรุนแรงขึ้น และปัญหาจากของเหลือทิ้ง เป็นต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และที่ผ่านมาประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤติขยะ ที่ยังไม่สามารถกำจัดได้หมด และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่กระบวนการกำจัดขยะตกค้างยังไม่ได้รับการแก้ไข และการบริหารจัดการยังไม่ถูกหลักวิชาการเท่าที่ควร (พิชญามญชุ์ แขวงเมือง, 2563, หน้า 10) ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนตามมา การจัดการขยะมูลฝอยแบบฝังกลบ ที่ไม่ถูกต้องยังก่อให้เกิดปัญหาไฟไหม้ขยะมูลฝอย นอกจากนี้ประชาชนยังขาดองค์ความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยและ ของเสียอันตรายจึงไม่ให้ความสำคัญที่จะลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด ปริมาณขยะมูลฝอยจึงเพิ่มมากขึ้นทุกปี ขณะที่ในปี พ.ศ. 2557 ได้มีการประเมินโดยกรมควบคุมมลพิษว่ามีขยะมูลฝอยเพียงร้อยละ 30 เท่านั้นที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีบางส่วนถูกนำไปแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ส่วนที่เหลือซึ่งเป็นส่วนใหญ่ไม่ได้รับการจัดการหรือถูกทิ้งเทกองเป็นขยะมูลฝอยตกค้างเพิ่มขึ้นทุกปี ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ได้เริ่มมีการปรับทัศนคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยมองว่าขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ซึ่งถือเป็นทรัพย์สิน (Assets) ที่สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนถิ่น รวมทั้งลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย (กาสัก เต๊ะขันหมาก, 2565, หน้า 2)

ในแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย (พ.ศ. 2559-2564) ซึ่งเป็นกรอบทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ มีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการขยะการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน และที่สำคัญได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ไว้ อย่างชัดเจน โดยมี

กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบขยะมูลฝอยชุมชน และจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในเรื่อง การถ่ายทอดนโยบายหลักการกำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงาน ปฏิบัติการในระดับพื้นที่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2559,หน้า 12) กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2561 ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทางเพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางโดยใช้หลัก 3Rs หรือ 3 ช. (Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) และ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)) โดยได้จัดการประกวดทั้งในระดับจังหวัด (อำเภอสะอาด) และระดับประเทศ (จังหวัดสะอาด) (กระทรวงมหาดไทย, 2562, หน้า 13)

จากสถิติของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2565) พบว่าในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 137 แห่ง (ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี) และจากการสำรวจเพื่อจัดทำฐานข้อมูลด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2564, หน้า 15) ระบุว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,486,264 คน จำนวนครัวเรือน 503,052 ครัวเรือน จำนวนหมู่บ้าน 1,073 หมู่บ้าน และมีจำนวนชุมชน 766 ชุมชน มีปริมาณขยะเกิดขึ้นทั้งหมด 363,740.93 ตัน / ปี โดยสามารถแยกเป็น ขยะมูลฝอยทั่วไป 164,371.45 ตัน / ปี ขยะอินทรีย์ 109,698.33 ตัน / ปี ขยะรีไซเคิล 83,610.31 ตัน / ปี ขยะอันตรายชุมชน 4,027.73 ตัน / ปี ขยะอิเล็กทรอนิกส์ 2,763 ตัน / ปี ขยะมูลฝอยที่เก็บขนได้ 205,622.49 ตัน / ปี ขยะมูลฝอยตกค้าง 250,903.86 ตัน / ปี โดยในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย รักษาความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง ทั้งในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 138 แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบริการเก็บ ขน ขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 77 แห่ง คิดเป็นร้อยละ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบริการเก็บขนร้อยละ 56.20 จากปริมาณขยะชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมดวันละ 720.50 ตัน /วัน โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนไปกำจัดยังสถานที่กำจัดจำนวน 560.55 ตัน/วัน (ร้อยละ 77.94) ส่วนปริมาณขยะมูลฝอยจำนวน 158.95 ตัน /วัน หรือร้อยละ22.06 มีการคัดแยกและถูกนำไปใช้ประโยชน์ และสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีบริการเก็บขนขยะมีจำนวน 60 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.80 ซึ่งนับแต่มีแนวทางการดำเนินงานตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2557 ปรากฏมีการดำเนินกิจกรรม โครงการของหน่วยงานภาคราชการ ภาคประชาชนและ ครัวเรือน เพื่อลดขยะจากแหล่งต้นทาง อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีในพื้นที่ดังปรากฏจากสภาพปัญหาขยะตกค้างสะสม การกำจัดขยะด้วยวิธีการการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาล ทั้งสถานที่กำจัดขยะและวิธีการในการกำจัดขยะ ปัญหาขยะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีขยะเกิดขึ้น ทั้งขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ และจากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ขยะมูลฝอยที่พบส่วนใหญ่ มีทั้งชนิดขยะอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติเช่น เศษอาหาร เศษพืช ผัก ผลไม้ฯลฯ ทั้งจากแหล่งอุตสาหกรรม สถานประกอบการค้าปลีก ค้าส่ง ห้างร้าน ครัวเรือน พบมากที่สุดร้อยละ 64 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ ทั้งนี้เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ดำรงชีพในภาคเกษตรกรรม ประมง โครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญคือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ เช่น เงาะโรงเรียน และมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม หอยแครง ปลาเก๋า ปลากะพงขาว ฯลฯ ซึ่งโครงสร้างทางเศรษฐกิจสาขาเกษตรกรรมเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจหลัก 1 ใน 5 ของจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุด ปัญหาขยะเหล่านี้ยังคงเป็นปัญหาที่ผู้นำในพื้นต้องเร่งแก้ไขเป็นการด่วนเนื่องจากส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง (แผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2560, หน้า 15)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อก่อให้เกิดความรู้ที่เป็นนวัตกรรม (Innovation) ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้พัฒนาขึ้นเพื่อประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ทั้งที่เป็นความรู้ (Knowledge) เครื่องมือ (Equipment) วิธีการ (Method) รวมทั้งปฏิบัติการที่ดี (Best practices) เพื่อให้การกำจัดขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ จะนำไปสู่การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผลอยู่ในระดับใด

1.2.2 ปัญหา และแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1.4.1.1 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,739 คน (สำนักทะเบียนอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2565)

1.4.1.2 ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-depth Interview) กับ ข้าราชการท้องถิ่น ข้าราชการท้องที่ ประธานชุมชน และประชาชน รวม 10 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้ดังนี้ 1) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย 2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย 3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย 4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย 5) ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย 6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2565- 28 กุมภาพันธ์ 2566

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การบริหาร หมายถึง ผู้ที่จัดการงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5.2 การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง วิธีการจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกหลักวิชาการของเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5.3 ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย หมายถึง การบริหารจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะมีการเผาในเตาเผาขยะ การฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ และการหมักทำปุ๋ย

1.5.4 ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง วิธีการหนึ่งในกระบวนการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยแยกเป็น ขยะเปียก ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

1.5.5 ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะต้องมีการจัดเตรียมภาชนะ รถสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

1.5.6 ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย หมายถึง การเก็บขยะมูลฝอยใส่ไว้ในภาชนะเพื่อรอพนักงานเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บ ขนไปเทใส่รวบรวมในรถบรรทุกขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

1.5.7 ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย หมายถึง การให้บริการเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลบงชนะ โดยการมีการกำหนดวันเวลาและค่าบริการ

1.5.8 ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย หมายถึง การบริหารจัดการขยะด้วยระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

1.5.9 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5.10 ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

1.5.11 เพศ หมายถึง หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

1.5.12 อายุ หมายถึง หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ 1) 18-30 ปี, 2) 31-40 ปี, 3) 41-50 ปี, 4) 51 ปีขึ้นไป

1.5.13 ระดับการศึกษา หมายถึง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับประถมศึกษา, 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช., 4) ระดับอนุปริญญา/ปวส., 5) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

1.5.14 อาชีพ หมายถึง หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 อาชีพ คือ 1) เกษตร/รับจ้าง, 2) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว, 3) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, 4) แม่บ้าน/พ่อบ้าน, 5) อื่น ๆ

1.5.15 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้ ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท, 2) 10,000 - 15,000 บาท, 3) 15,001 – 20,000 บาท, 4) 20,001 บาทขึ้นไป

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.6.2 ทราบแนวทางการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.6.3 สามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการดำเนินวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

2.2 ทฤษฎีการบริหารจัดการ

2.3 แนวคิดเกี่ยวการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

2.4 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการขยะ

2.6 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

เมื่อกล่าวถึงคำว่า การบริหารส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการบริหารราชการคำศัพท์ที่ใช้มี 2 คำ คือ การบริหาร (Administration) นิยมใช้กับการบริหารราชการหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ศัพท์อีกคำหนึ่ง คือ การจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนหรือกาดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามคำว่า การบริหาร กับคำว่า การจัดการใช้แทนกันได้มีความหมายเหมือนกัน (สมคิด บางโม, 2546, หน้า 60) จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ทั้งที่เป็นศาสตร์และศิลปะเพื่อเอาคนทรัพยากรมารวมกันแล้วอำนวยการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการปัจจัยในการบริหารมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. คนหรือบุคคล (Man) เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารงาน หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ จำเป็นต้องมีคนที่ปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้น ๆ

2. เงิน (Money) หน่วยงานจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงานหากขาดงบประมาณ การบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย

3. ทรัพยากรหรือวัตถุ (Material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือก็ให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน

4. การบริหารจัดการ (Management) เป็นภารกิจของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรง คือเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลักดันและกำกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 3 ประกา ให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ นักบริหารและนักวิชาการให้คำจำกัดความของคำว่า การบริหารหรือการจัดการไว้ต่าง ๆ กันตามทัศนะของแต่ละบุคคลที่สำคัญไว้ดังนี้

ความหมายของการบริหารจัดการ

เกษม จันทร์แก้ว (2540, หน้า 512 -514) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปการดำเนินการนำวัตถุดิบสู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิตจนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เกิดการผสมผสานกันถ้าไม่วางแผนการดำเนินการที่ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่วางแผนบริหารอย่างไรอย่างไรก็ดี ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยการ (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่ได้กำหนดไว้แล้วไปดำเนินการร่วมกันทรัพยากร (Assembling Resource) ทำให้การผลิตหรือการใช้ปัจจัยการบริหาร (ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ สวัสดิการ ฯลฯ) ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย

สรุปว่า การบริหารเป็นการดำเนินการที่ผู้บริหารมีหน้าที่ในการสั่งการในการบริหารจัดการควบคุมและนำแผนที่กำหนดไว้ไปดำเนินการให้แล้วเสร็จ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545, หน้า 18 -19) ได้รวบรวม ความหมายของคำว่า “การบริหารจัดการ” ได้ดังนี้ การบริหาร (Administration) จะใช้ในการบริหารระดับสูงโดยเน้นที่การกำหนดนโยบาย ที่สำคัญและการกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูงเป็นคำนิยมใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือใช้ในหน่วยงานราชการและคำว่า “ผู้บริหาร” (Administrator) จะหมายถึง ผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของรัฐหรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไร (Schermerhorn, 1999, p.G -2) การบริหาร คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading/ Directing) หรืออำนวยการ และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร (6M’s) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญใน การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน

สรุปว่า การบริหาร คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการหรืออำนวยการและการควบคุม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรองค์กร (6 Ms)

จักรกริช หมอประกอบ (2547, หน้า 17 -18) สรุปไว้ว่า มีความสำคัญต่อทำงานที่มีประสิทธิภาพมาก หากขาดเสียซึ่งการบริหาร 4M ที่ดีในข้อหนึ่งข้อใด ก็จะทำให้งานนั้นเกิดอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อกันและจะทำให้ การทำงานนั้นไม่ตรงตาม วัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น ๆ และการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่มี กระบวนการบริหารหรือ การจัดการที่ดีจากความหมายดังกล่าวข้างต้น การบริหารจัดการจึงเป็น กระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่อง และประสานงานกัน ซึ่งผู้บริหารต้องเข้ามาช่วยเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์การประเด็นสำคัญ ของการบริหารจัดการจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิตโดยมุ่งสู่ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการนำ กระบวนการบริหารมาใช้ในโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้เป็นการเปิด กว้างอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารในการบริหาร ไม่จำเป็นจะต้องกำหนดตายตัวว่าจะใช้เทคนิคใดใช้ กระบวนการใดเพราะมันขึ้นอยู่กับสถานการณ์และ เป้าหมายของงานเป็นสำคัญสถานภาพของผู้บริหารเองก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และโอกาส เช่นกันผู้บริหารเองจะต้องมีความรู้จริงในทุก กระบวนการแต่การที่จะนำมาใช้นั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ดังกล่าว ดังนั้น การทำงานของผู้ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ ความสามารถของผู้บริหาร การบริหารจัดการจึงเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและ ประสานงานกัน ซึ่งผู้บริหารจะต้อง เข้ามาเป็นผู้กำหนดตายตัวว่าจะใช้กระบวนการใดขึ้นอยู่กับ สถานการณ์และเป้าหมายของงานเป็นสำคัญ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในทุกกระบวนการที่จะนำมาใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและโอกาส

จากคำนิยามข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารงานจัดการใด ๆ ที่องค์กรได้ใช้ทรัพยากร ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้ หรือศิลปะและกระบวนการการกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้โดยใช้คน เงิน วัสดุสิ่งของและการจัดการ การกระทำนั้น ๆ จะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ มีการดำเนินการเพื่อให้คงอยู่มีการวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจ การควบคุมและการกระทำที่ทำให้เกิดการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมีระบบแบบแผน

2.2 ทฤษฎีการบริหารจัดการ

ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการบริหารเพื่อบริหาร จัดการองค์กรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปีค.ศ.1916 ฟาโย (Fayo, 1916 ; อ้างถึงใน ดำรง วัฒนา, 2545, หน้า 9) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องการจัดการและจัดพิมพ์เป็น หนังสือ ชื่อ Admministration Industrielleet Generaleb เป็นภาษาฝรั่งเศส โดย ฟาโย เห็นว่า หลักใน การจัดการนั้นควรยืดหยุ่นและสามารถปรับไปตามตัวแปรต่าง ๆ เขาได้กำหนดหลักการสำหรับ ผู้บริหารไว้ 14 ประการคือ

1. การแบ่งงานกันทำ (Division of Work) เป็นการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. อำนาจสั่งการ (Authority) เป็นอำนาจสั่งการซึ่งเป็นอำนาจอันชอบธรรมของบรรดาผู้ที่มีตำแหน่งเพื่อสามารถที่จะออกคำสั่งในการทำงานได้โดยผู้ออกคำสั่งต้องมีความรับผิดชอบต่อคำสั่งในการทำงานได้

3. ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นระเบียบวินัยที่คนในองค์การต้องเคารพและยอมรับเพื่อสร้างสถานภาพงานที่เป็นระเบียบและเรียบร้อย

4. หลักการ“สั่งการโดยคน ๆ เดียว” (Unity of Command) เป็นหลักการ ซึ่งคุ้นเคยในชื่อ ของหลัก “เอกภาพในการบังคับบัญชา” ลูกน้องจะต้องฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาโดยตรง รวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานก็จะต้องรายงานกับผู้บังคับบัญชาโดยตรง

5. การมีทิศทาง (Unity of Direction) คือการมีทิศทาง หรือเป้าหมายเดียวกัน โดยแต่ละกลุ่มงานย่อย (กอง, แผนก, ฝ่าย) ในองค์การที่มีกิจกรรมแตกย่อยออกมา

6. ประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Interests to the General Interests) เป็นประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

7. หลักการตอบแทน (Rmuneration) เป็นหลักการตอบแทนการทำงาน ซึ่งถือเป็นแนวทาง ที่คนงานจะต้องได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรม

8. หลักการรวมอำนาจ (Centralizaon) เป็นหลักการรวมอำนาจ หมายถึง ระดับมากน้อย ที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์ซึ่ง ฟาโย(Fayol) เห็นว่าการใช้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจควรกระทำที่สายการบังคับบัญชาระดับสูงที่สุดที่เป็นไปได้ในสถานการณ์นั้น ๆ

9. การมีสายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) เป็นการมีสายการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นเสมือนห่วงโซ่หรือเส้นทางของคำสั่งและติดต่อสื่อสารใด ๆ ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้องในแต่ละสายงานภายใต้โครงสร้างของแต่ละองค์การ

10. การจัดระเบียบ (Order) เป็นการจัดระเบียบหรือการจัดให้คนตลอดจนวัตถุสิ่งของได้ อยู่ในที่ที่ควรอยู่นั่นคือ ใช้คนให้เหมาะกับงานจัดสถานที่ทำงานให้เป็นระเบียบ และมีระเบียบเกี่ยวกับงานพัสดุ

11. ความเที่ยงธรรม (Equity) เป็นความเที่ยงธรรมที่ฟาโย (Fayol) กล่าวถึงหลักข้อนี้ว่านักบริหารควรมีทั้งความยุติธรรม (Justice) และความโอบอ้อมอารี (kindliness)

12. หลักความมั่นคงในตำแหน่งงานของบุคคลกร (Stability of Tenure of Personnal Fayo) เป็นหลักความมั่นคงในตำแหน่งงานของบุคคลกร เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน บุคลากรพัฒนานักบริหาร

13. ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความคิดริเริ่ม หมายถึง พลังที่จะคิดให้เกิดแผนงานแล้วทำต่อไปจนสำเร็จจะเกิดได้ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติงานได้รับการจูงใจและมีความพึงพอใจในงาน

14. สามัคคีคือพลัง (Esprit De corps) เป็นภาษิตที่ว่า สามัคคีคือพลัง หมายถึง การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมอันจะทำให้เกิดความกลมเกลียวและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ

กูลิคและเรดอน (Gulick & Lydall, 1973, pp. 47 -88 ; อ้างถึงใน พิมลจรรย์ นามวัฒน์, 2544, หน้า 22) เป็นนักทฤษฎีที่อยู่ในกลุ่มการศึกษาการจัดการตามหลักการบริหาร ได้เสนอหลักที่เกี่ยวกับการบริหาร ซึ่งคนที่เป็นผู้บริหารจะต้องทำมีหน้าที่สำคัญอยู่ 7 ประการคือ การวางแผนการจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงานการรายงานและการงบประมาณหรือ

เรียกสั้น ๆ ว่า “POSDCORB” ซึ่งประกอบด้วย รายละเอียดดังต่อไปนี้

P = Planning หมายถึงการวางแผนงาน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) ทั้งนี้ เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องกันในการดำเนินงาน แผนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ความรู้ในทางวิทยาการและวิจารณญาณวินิจฉัยเหตุการณ์ในอนาคตแล้วกำหนดวิธีการ โดยถูกต้องอย่างมีเหตุมีผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องและสมบูรณ์

O = Organizing หมายถึงการจัดส่วนราชการหรือองค์การ ซึ่งในการศึกษาบางแห่งก็พิจารณารวมไปกับการปฏิบัติงานหรือวิธีการจัดการ (Management) ด้วยเรื่องการจัดแบ่งส่วนงานนี้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เช่น การจัดแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรมกองแผนก โดยอาศัยปริมาณงานคุณภาพของงานหรือจัดตามลักษณะของงานเฉพาะอย่าง (Specialization) ก็ได้นอกจากนี้อาจพิจารณาในแง่ของการควบคุม (Control) และหรือพิจารณาในแง่หน่วยงาน (Organization) เช่นหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) หรือบ้างก็เรียกเป็นหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยแนะนำหรือที่ปรึกษา (Staff) และหน่วยงานช่วยเหลือหน่วยงานอนุกร (Auxiliary) เป็นต้น

S = Staffing หมายถึง การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่แบ่งไว้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหมายถึงการจัดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล (Personnel Administration) เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานให้เหมาะสม (Competent Man for Competent Job) หรือ Put the Right Man on the Right Job กับรวมถึงการที่จะเสริมสร้างและธำรงไว้ ซึ่งสัมพันธภาพในการทำงานของคนงานและพนักงานด้วย

D = Directing หมายถึงการศึกษาวิธีการอำนวยการรวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงานตลอดจนศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Humanrelations) และการจูงใจ (Motivation) เป็นต้น การอำนวยการในที่นี้ รวมถึงการวินิจฉัยสั่งการ (Decision Making) ซึ่งเป็นหลักอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการบริหารงานและขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บังคับบัญชา

หรือหัวหน้างานมากเหตุเพราะว่าการที่จะอำนวยการให้ภารกิจดำเนินไปด้วยดีได้ จำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่ดีและมีการสั่งการที่ถูกต้องเหมาะสมกับแต่ละลักษณะของการตัดสินใจ

Co = Coordinating หมายถึงความร่วมมือประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานการร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการบริหารเพราะเป็นกิจวัตรประจำวันที่จะต้องพึงกระทำในการปฏิบัติงานและเป็นสิ่งที่มีอยู่ทุกระดับของงานการร่วมมือประสานงานเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตนเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

R = Reporting หมายถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดรวมถึงการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วยอันที่จริงการรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) อยู่มากการรายงานโดยทั่วไปหมายถึงวิธีการของสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชาและหรือผู้ร่วมงาน ฯลฯ ความสำคัญของรายงานนั้นอยู่ที่จะต้องอยู่บนรากฐานของความจริง

B = Budgeting หมายถึงการงบประมาณโดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจนการใช้วิธีการงบประมาณและแผนงานเป็นเครื่องมือในการควบคุมงาน วิธีการบริหารงบประมาณโดยทั่วไป มักมีวงจรที่คล้ายคลึงกัน อย่างที่เรียกว่า “วงจรงบประมาณ” (Budget Cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมงบประมาณและการเสนอขออนุมัติ (Executive Preparation and Submission)

2. การพิจารณาให้ความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislation Authority)

3. การดำเนินการ (Execution)

4. การตรวจสอบ (Audit)

จากคำนิยามข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในการบริหารผู้บริหารจะต้องทำมีหน้าที่สำคัญอยู่ 7 ประการคือการวางแผนการจัดองค์การการจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงานและการงบประมาณ

2.3 แนวคิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

2.3.1 ความหมายของขยะมูลฝอย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีผู้ให้ความหมายของมูลฝอย ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (2535 ; อ้างใน ศุภัศร์มา ยี่สุ่นศรี, 2559, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของ มูลฝอย ไว้ว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

ศรินทร์ทิพย์ กริมเขียว (2559, หน้า 15) ได้กล่าวว่า มูลฝอย นอกจากมีความหมายตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พุทธศักราช 2535 แล้วยังความหมายครอบคลุมถึง เศษของเหลือใช้จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกทิ้งจากชุมชน ซึ่งได้แก่ มูลฝอย ที่เกิดจากบ้านพักอาศัย ร้านค้า เขตพาณิชยกรรม อาคาร สำนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มธุรกิจบริการต่าง ๆ และจากเขตเกษตรกรรมด้วย

สวัสดิ์ โนนสูง (2561, หน้า 25) ได้กล่าวว่า มูลฝอย หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ตองการใช้แล้วบางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid Waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกาย และจิตใจ เนื่องจากความสกปรกเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษ และทัศนะอุดจาด

จากความหมายดงกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า มูลฝอย หมายถึง สิ่งของที่เหลือใช้ จากการอุปโภค บริโภค อาจจะไม่ต้องการใช้ หรือเสื่อมสภาพจากสถานที่ต่าง ๆ ทั้งบ้านเรือน สถานที่สาธารณะ โรงงาน อุตสาหกรรม หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร เถ้า รวมถึง มูลสัตว์ ซากสัตว์ และอาจทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ เนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษและทัศนะอุดจาด

2.3.2 ประเภทของขยะมูลฝอย

ประเภทของมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, 2544, หน้า 12) ได้แบ่งไว้ ดังนี้

1. มูลฝอยอินทรีย์หรือมูลฝอยสด ได้แก่ เศษผัก ผลไม้ เศษอาหาร ฯลฯ สามารถนำไปกำจัดโดยการหมักทำปุ๋ยได้ (Compost) หรือนำไปกำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill)

2. มูลฝอยรีไซเคิล ได้แก่ กระดาษลูกฟูก (กระดาษกล่อง) กระดาษแข็ง กระดาษ หนังสือพิมพ์ ขวดแก้ว ได้แก่ ขวดบรรจุเครื่องดื่ม เศษแก้ว พลาสติกหนา ขวดบรรจุน้ำมัน ขวดบรรจุนม เหล็ก และ โลหะต่าง ๆ ได้แก่ เหล็กหนาหรือบาง กระป๋องอลูมิเนียมบรรจุน้ำอัดลม กรอบมุงลวดอลูมิเนียม ลวดทองแดง เป็นต้น กำจัดโดยการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) หรือของขายได้ ฯลฯ

สามารถนำกลับไป ใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) โดยเป็นวัตถุดิบในการผลิตเยื่อกระดาษเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

3. มูลฝอยทั่วไป หรือมูลฝอยสำหรับกำจัด ซึ่งวัสดุเหล่านี้โดยปกติจะไม่นำไป ใช้งานอีก และจะถูกทิ้งไปที่บ่อมูลฝอย ได้แก่ ถุงพลาสติกที่ไม่สะอาด ซองบะหมี่ ถุงกรอบแกรบหากต้องนำกลับมารีไซเคิล จะต้องใช้น้ำในปริมาณที่มากในการทำให้สะอาด อีกทั้งต้องสูญเสียพลังงานในการรีไซเคิลสูง ไม่คุ้มเมื่อพิจารณาถึงสภาพการตลาดของประเทศไทยในปัจจุบัน มูลฝอยอื่น ๆ เช่น พลาสติกบางประเภท ก็สามารถนำมารีไซเคิลได้ แต่ติดขัดอยู่ที่เทคโนโลยี ซึ่งยังไม่มีในประเทศไทย อย่างไรก็ตามยังมีมูลฝอยบางส่วนที่ไม่นำมาใช้ประโยชน์ได้อีก ได้แก่ ฟลอยด์ โฟม เป็นต้น การนำไปกำจัดโดยการอัดแท่งแล้วนำไปปรับปรุงพื้นที่ เช่น นำไปถมที่ลุ่ม แต่จะมีปัญหาในการย่อยสลายสำหรับพลาสติกชิ้นใหญ่ ๆ กำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill)

4. มูลฝอยอันตรายและเป็นพิษ ที่มาจากครัวเรือนแม้จะมีปริมาณน้อย แต่ก็เป็นมูลฝอยที่มีผลกระทบในระยะยาว มูลฝอยประเภทนี้ ได้แก่ หลอดไฟนีออน ที่มีสารปรอทเป็นส่วนผสม เช่นเดียวกับในแบตเตอรี่ราคาถูก ส่วนแบตเตอรี่ชนิดอื่น ที่ประกอบด้วย Cadmium และ Nickel เช่น แบตเตอรี่ โทรศัพท์มือถือ องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เริ่มจะมีมากขึ้น คือ ชิ้นส่วนอิเลคทรอนิกส์ ซึ่งมีส่วนผสมของโลหะ หนักอยู่ด้วย และจำพวกสารประกอบอินทรีย์ที่เป็นพิษนอกจากนี้ อาจพบภาชนะบรรจุยาฆ่าแมลง สี หรือแม้แต่น้ำมันที่ใช้แล้วเพียงปริมาณเล็กน้อย ที่สารเหล่านี้ปะปนอยู่กับมูลฝอย ก็สามารถก่อให้เกิดมลภาวะต่อนำใต้ดินอย่างรุนแรง และสามารถปนเปื้อนไปกับมูลฝอยอินทรีย์ ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะนำไป ทำปุ๋ยหมักสามารถกำจัดโดยการเผาในเตาเผา

สรุปได้ว่า ประเภทของขยะแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ 1) มูลฝอยอินทรีย์หรือมูลฝอยสด กำจัด โดยการหมักทำปุ๋ยหรือวิธีการฝังกลบ 2) มูลฝอยรีไซเคิลกำจัด โดยการนำกลับไปใชประโยชน์ใหม่หรือขายได้ 3) มูลฝอยทั่วไปหรือมูลฝอยสำหรับกำจัดโดยการฝังกลบ 4) มูลฝอยอันตรายและเป็นพิษส่วนใหญ่จะเป็นมูลฝอยอันตรายกำจัดโดยการเผาในเตาเผา

2.3.3 แหล่งกำเนิดมูลฝอย

การจำแนกประเภทของมูลฝอยมีการจำแนกหลายลักษณะพิจารณาจากองค์ประกอบหรือแหล่งกำเนิดของมูลฝอย ในที่นี้จะอาศัยการจำแนกประเภทโดยใช้แหล่งกำเนิดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ 3 ประเภท คือ (กรมควบคุมมลพิษ, 2544, หน้า 15)

1. มูลฝอยชุมชน ได้แก่ มูลฝอยจากสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้
   1) ที่พักอาศัย
   2) ย่านธุรกิจการค้า
   3) ตลาดสด
   4) สถานที่ราชการหรือสถาบันทางการศึกษา
   5) โรงพยาบาล

ลักษณะของมูลฝอยอาจขึ้นอยู่กับกิจกรรมต่าง ๆ ตามประเภทของแหล่งกำเนิด เช่น มูลฝอยจากที่พักอาศัย ตลาดสด ส่วนใหญ่ ประกอบด้วย เศษอาหาร พืช ผัก ส่วนมูลฝอยจากสถานที่ราชการหรือโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเศษวัสดุเหลือใช้จากสำนักงาน เช่น กระดาษถุงพลาสติก มูลฝอย จากโรงพยาบาล เช่น เนื้อเยื่อ ชิ้นส่วนอวัยวะต่าง ๆ เป็นต้น

2. มูลฝอยจากการเกษตรกรรม เช่น จากฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และจากการเพาะปลูก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสารอินทรีย์ที่พร้อมจะเน่า ย่อยสลายส่งกลิ่นเหม็นรบกวน เช่น เศษพืช ผัก มูลสัตว์ เป็นต้น ในเขตเกษตรกรรมบางแห่งมีการใช้สารเคมีและวัตถุมีพิษต่าง ๆ ซึ่งเสี่ยงต่อการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม

3. มูลฝอยอุตสาหกรรม ได้แก่ มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งจากกระบวนการผลิตหรือปนเปื้อนมากับวัตถุดิบ ลักษณะมูลฝอยแบ่งเป็นมูลฝอยทั่วไป จากกิจวัตรประจำวันหรือบ้านพักคนงาน และของเสียอันตรายซึ่งเกิดจากกระบวนการผลิต เช่น คราบน้ำมัน สารละลายใช้แล้ว รวมทั้งวัตถุดิบต่าง ๆ

2.3.4 ปริมาณของมูลฝอย

องค์ประกอบที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณมูลฝอย ปริมาณมูลฝอยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง และสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอผู้มีหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยจำเป็นต้องบันทึกปริมาณมูลฝอยไว้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการกำจัดการเก็บขน วางแผนการปรับปรุงการปฏิบัติงาน หรือการจัดการงบประมาณ ตลอดจนการวางแผนการจัดการในอนาคต องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณของมูลฝอยมีดงนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2544, หน้า 17)

1. ลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น (Geographical Location) หมายถึง สถานที่ต่างกัน ทำให้มูลฝอยที่เกิดขึ้นต่างกัน เช่น สถานที่ตั้งริมทะเล มักพบเศษปลา เศษเปลือกหอย ได้มากกว่ามูลฝอยชนิดอื่น ๆ หรือสถานที่มีภูมิประเทศเป็นป่า และที่ราบสูงจะพบมูลฝอยเป็นเปลือกผลไม้ เป็นต้น

2. ความหนาแน่นของประชาชน (Population Density) บริเวณที่มีอยู่อาศัยหนาแน่นจะมีปริมาณมูลฝอยมากกว่าบริเวณที่มีผู้อาศัยน้อย

3. ฤดูกาล (Season) ฤดูกาลมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณมูลฝอยมาก เช่น ฤดูกาลที่มีผลไม้ ปริมาณมูลฝอยจำพวกเปลือกและผลไม้มาก เพราะเหลือจากการบริโภคของประชาชน และยิ่งหากราคาผลไม้ในปีนั้น ๆ มีราคาถูก จะทำให้มีเปลือกผลไม้และเศษผลไม้เหลือทิ้งในปีนั้น ๆ มากขึ้น

4. อุปนิสัยของประชาชนในชุมชน (Habit of People in Community) อุปนิสัยของประชาชนในชุมชนที่มีอุปนิสัยรักความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยจะมีปริมาณมูลฝอยในการเก็บขนมากกว่าประชาชนที่มีอุปนิสัยไม่รักความเป็นระเบียบ ซึ่งจะทิ้งมูลฝอยกระจัดกระจายไม่รวบรวมเป็นที่เป็นทาง ปริมาณมูลฝอยในการเก็บขนจึงน้อย แต่จะพบตามถนน แม่น้ำ ลำคลองที่สาธารณะ

5. สภาวะเศรษฐกิจ (Economic Status) ชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมมีกำลังซื้อสินค้าสูงกว่าชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งทำให้ปริมาณมูลฝอยมากกว่า

6. การบริการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอย (Collection Services and Disposal Methods) องค์ประกอบนี้มีผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณมูลฝอย หากการบริการเก็บขนมูลฝอยไม่สม่ำเสมอ ประชาชนก็ไม่กล้านำมูลฝอยออกมาทิ ปริมาณมูลฝอยก็น้อยลง

7. กฎหมายข้อบังคับและความร่วมมือของประชาชน การบังคับใช้กฎหมายและความร่วมมือของประชาชน มีส่วนทำให้ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นลดลง

2.3.5 ลักษณะคุณสมบัติของมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ (2544, หน้า 40) ได้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่

1) ส่วนประกอบแต่ละอย่างของมูลฝอย (Individual Components of Solid wastes) โดยธรรมชาติแล้วมูลฝอยทั่ว ๆ ไป ไม่มีความเป็นเนื้อเดียวกันจะมีส่วนประกอบต่าง ๆ มากมายหลายชนิด คละเคลาปะปนกันอยู่ จึงเป็นการวิเคราะห์หาองค์ประกอบที่แท้จริงได้ยากมาก ส่วนประกอบ ของมูลฝอยที่สำคัญที่พอจะแยกให้เห็นได้ชัดเจนด้วยสายตา ได้แก่ เศษอาหาร เศษกระดาษ กระดาษแข็ง พลาสติก เศษผ้า เศษหนัง เศษโลหะ เศษแก้ว เศษกระป๋อง ฝุ่นละออง ขี้เถ้า เศษใบไม้ใบหญ้า ฯลฯ ซึ่งเปอร์เซ็นต์หรือสัดส่วนที่ส่วนประกอบเหล่านี้จะมีในมูลฝอยมาก น้อยเท่าใดนั้นมีปัจจัยหลายประการ เช่น แหล่งของการเกิดมูลฝอย ฤดูกาล สภาพทางเศรษฐกิจ ฯลฯ

2) ความหนาแน่นของมูลฝอย (Density of Solid Wastes) ความหนาแน่นของมูลฝอยได้ถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับประเมินมวลและปริมาณของน้ำหนักทั้งหมดในมูลฝอย ทำให้สามารถใช้ประเมินความยุบตัว ของมูลฝอยได้ เมื่อเกิดการอัดตัวทั้งในขณะที่มูลฝอยถูกเก็บรวบรวม หรือในขณะขนส่งหรือเมื่อจะทำการกำจัดด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การกลับฝัง ฯลฯ ในการหาความหนาแน่น ของมูลฝอย ยังไม่มีวิธีที่ถือว่าเป็นสากลที่จะนำมาใชเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. ลักษณะทางเคมี ได้แก่

1) ค่าความชื้น (Moisture of Solid Wastes) ปริมาณของแข็งรวม คือ ปริมาณมูลฝอยแห้งที่เหลือจากการนำน้ำออกไปปริมาณสารที่เผาไหม้ได้ ปริมาณขี้เถ้า ค่าความร้อน ประมาณความร้อนที่ได้จากการเผามูลฝอย ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการเลือกวิธีกำจัดองค์ประกอบทางเคมี ได้แก่ ปริมาณสารไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โปตัสเซียม คาร์บอน ไฮโดรเจน ออกซิเจน และคลอรีน สารที่มีพิษเป็นโลหะที่มีความหนาแน่นเกินกว่า 5 กรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตร เช่น ปรอท ตะกั่ว เป็นต้น สารพิษเหล่านี้เมื่อสะสมอยู่ในร่างกายจนถึงระดับหนึ่งก็จะแสดงอาการออกมาให้เห็น

2) เถ้า (Ash) หมายถึง เศษมูลฝอยที่เหลือจากการเผาไหม้อย่างสมบูรณ์ไม่ไหม้ ต่อไปอีก ประกอบด้วย สารอินทรีย์ที่ไม่เป็นอันระเหยอันเป็นองค์ประกอบของสารเดิมก่อนเผาไฟ

2.1 ของที่ระเหยได้ (Volatile Solids) หมายถึง น้ำหนักของมูลฝอยส่วนที่หายไปเมื่อนำมูลฝอยไปเผาในเตาเผา (Muffle Furnace) ที่อุณหภูมิ 600 – 950 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง

2.2 ค่าความร้อน (Heating หรือ Calorific Values) หมายถึง ค่าปริมาณ ความร้อนที่ได้จากการสันดาปเชื่อเพลิงเป็นมูลฝอยกับแก๊สออกซิเจนบริสุทธิ์

2.3.6 การจัดการมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ (2544, หน้า 16) ปัจจุบันปริมาณมูลฝอยนับวันจะเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม และจำนวนประชากร ดังนั้น การจัดการมูลฝอยจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ จากทุกฝ่าย ทุกระดับ ตั้งแต่ครัวเรือน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และระดับ ประเทศ แต่ในสภาพความเป็นจริง เป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องทำการเก็บขนและนำไปกำจัดให้หมดไป และวิธีการกำจัดส่วนใหญ่นำไปกำจัดใช้วิธีเทกองบนพื้นที่ว่างหรือในกลุ่มปล่อย ให้ย่อยสลายตามธรรมชาติหรือเผาทิ้ง ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้องและไม่ถูกหลักวิชาการ จึงก่อให้เกิดปัญหา มลภาวะสิ่งแวดล้อมตามมาและปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ คือ การขาดแคลน ที่ดินที่ใช้เป็นพื้นที่กำจัดมูลฝอยมูลฝอยในขั้นสุดท้าย

1. ความจำเป็นของการจัดการมูลฝอย

มูลฝอย (Waste Impact) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดการมูลฝอยอย่างระบบถูกต้อง กรมควบคุมมลพิษ ได้กล่าวถึง อันตรายหรือผลกระทบจากมูลฝอย ดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2544, หน้า 41)

1) ทำให้เกิดมลพิษ (Pollution) ต่อสิ่งแวดล้อม การปนเปื้อนต่อดินเกิดจากการนำมูลฝอยมากองทิ้งหรือขุดหลุม โดยไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้สารเคมีและน้ำชะล้างมูลฝอยปนเปื้อนในดิน ทำให้สภาพดินเสียส่งผลกระทบต่อการเกษตร การเกิดมลพิษต่ออากาศ เกิดจากการเผามูลฝอยในที่กลางแจ้งหรือในเตาเผาที่ไม่ได้มาตรฐาน ก่อให้เกิดควันและสารมลพิษในอากาศ ทำให้คุณภาพอากาศ เสื่อมโทรม การปนเปื้อนต่อน้ำและแหล่งน้ำ ผลกระทบโดยตรงเกิดจากการทิ้งมูลฝอยลงสู่แหล่งน้ำทำให้ แหล่งนำสกปรกและกระทบต่อการใช้จากแหล่งน้ำนั้น เช่น การนำน้ำไปทำประปาไปใช้อุปโภค การท่องเที่ยว ทางน้ำ ผลกระทบทางอ้อมเกิดจาการนำมูลฝอยทิ้งหรือฝังในดินที่ใกล้แหล่งน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล ทำให้น้ำเหลือจากมูลฝอยไหลลงสู่แหล่งน้ำ

2) เป็นแหล่งเพาะพันธ์ของเชื้อโรคและแมลงพาหนะนำโรค (Breeding Places) ในมูลฝอยอาจจะมีเชื้อทำให้เกิดโรคบางชนิดปะปนมาด้วย ซึ่งเชื่อโรคต่าง ๆ เหล่านี้อาศัยมูลฝอยเหล่านั้น เป็นแหล่งกระจายของเชื้อโรค ทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน มูลฝอยที่ถูกปล่อยปละละเลย ไม่กำจัดให้ถูกต้องจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงพาหนะนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู

3) การเสี่ยงต่อสุขภาพ (Health Risk) ชุมชนที่ขาดการกำจัดมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล จะทำให้ประชาชนในชุมชนเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ จากพิษของสารเคมี และสัตว์นำโรคต่าง ๆ

4) การสูญเสียทางเศรษฐกิจ (Economic Loss) การกำจัดมูลฝอยมูลฝอย ที่ไม่ถูกต้องจะส่งผลกระทบทำให้สูญเสียทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ เช่น การทิ้งมูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง ทำให้

แหล่งน้ำเน่าเสีย สัตว์น้ำที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ไม่อาจจะอยู่อาศัยต่อไปได้ ทำให้เกิดความสูญเสีย ทางเศรษฐกิจ

5) ทำให้ชุมชนขาดความสวยงาม (Aesthetics) การเก็บรวบรวม และกำจัดมูลฝอย ที่ดีและถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล จะช่วยให้ชุมชนนั้นเกิดความสง่างาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย แสดงถึงความเจริญทางวัฒนธรรมอันดีของชุมชน ๆ

6) เหตุรำคาญ (Public Nuisances) มูลฝอยก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ประชาชน ที่พบมากได้แก่ กลิ่นเหม็น ซึ่งเกิดจากการเน่าเปื่อยหรือการสลายตัวของมูลฝอยที่เป็นมูลฝอยเปียก

7) อาจทำให้เกิดเพลิงไหมได้ เนื่องมาจากการเผามูลฝอยมูลฝอย หรือก๊าซที่เกิด จากการหมักของมูลฝอย

2. ขั้นตอนการจัดการมูลฝอยแบบครบวงจร

ศุภศร์มา ยี่สุ่นศรี (2554, หน้า 26) ขั้นตอนการจัดการมูลฝอยแบบครบวงจรได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวทาง ในการจัดการไว้ หลายรูปแบบ ดังนี้

1) การป้องกันการเกิดมูลฝอย (Prevention) คือ พยายามให้เกิดมูลฝอยนอยที่สุด และเป็นมูลฝอยที่สามารถกำจัดได้ไม่ยากนัก โดยการไม่ผลิตวัสดุภัณฑ์ที่ยากแก่การกำจัด ซึ่งจะเหลือทิ้งเป็นมูลฝอยต่อไป

2) การลดปริมาณมูลฝอย (Reduction) อาจทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงส่วนผสมหรือองค์ประกอบวัตถุดิบที่ไม่ก่อให้เกิดสิ่งเหลือทิ้ง และปรับเปลี่ยนออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ โดยทำให้เกิดสิ่งเหลือทิ้งน้อยที่สุด

3) การนำผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้อีก (Reuse) เป็นการนำวัสดุที่ใช้แล้ว เช่น กระดาษ ไม้ พลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใชประโยชน์ในลกษณะอื่น ๆ โดยไม่ต้องผ่านกระบวน การแปรสภาพที่ต้องใช้พลังงานใด ๆ

4) การแปรสภาพมูลฝอยเพื่อหมุนเวียนมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recyclable) เป็นการนำวัสดุเหลือทิ้งมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยต้องผ่านกระบวนการแปรสภาพที่ต้องใช้พลังงานเข้าช่วย เช่น นำพลาสติก แก้ว และโลหะให้ผ่านกระบวนการหลอมใหม่ หรือนำกระดาษเก่ามาปรับสภาพให้เป็นกระดาษ ที่มีคุณภาพที่ดีขึ้น

5) การกำจัด (Disposal) ในที่นี้หมายถึง การนำมูลฝอยไปฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล ซึ่งเป็นการทำให้มูลฝอยทั้งหมดถูกฝังไว้ในหลุมฝังกลบ ไม่ว่าจะเป็นมูลฝอยสด มูลฝอยที่เหลือจากการหมักเพื่อทำปุ๋ย และเถ้าจากการเผา จึงถือว่าเป็นการกำจัดขั้นสุดท้าย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (2560, หน้า 69) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวิธีการดำเนินงานในการจัดการมูลฝอย ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

การเก็บรวบรวม (Storage and collection) การขนส่ง (Transportation) การแปรสภาพ (Processing) การกำจัด หรือทำลาย (Disposal) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บรวบรวม (Storage and collection) เริ่มตั้งแต่การเก็บมูลฝอยใส่ไว้ในภาชนะไปจนถึงการรวบรวมมูลฝอยจากแหล่งต่าง ๆ แล้วนำไปใส่ในยานพาหนะ เพื่อที่จะขนถ่ายต่อไปยังแหล่งกำจัด หรือทำประโยชน์อื่น ๆ แล้วแต่กรณี การเก็บรวมรวมมูลฝอยเป็นงานอันดับแรกที่สำคัญของการจัดการมูลฝอย ซึ่งอาจจะเพื่อการเก็บขนหรือเพื่อการกำจัดก็ตาม ควรจะได้รับการจัดระบบที่ถูกต้อง และเหมาะสม กับลักษณะของมูลฝอยด้วย งานเก็บรวบรวมมูลฝอยนี้เป็นงานที่กระทำโดยประชาชนก่อนจะส่งให้บริการ ของรัฐมาเก็บขนและนำไปกำจัดในขั้นต่อไป ซึ่งถ้าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการทำงาน ของหน่วยงานของรัฐประสบอยู่เกี่ยวกับการเก็บขนและ การกำจัด การเก็บรวบรวมมูลฝอย อาจแบ่งได้ออกเป็น 3 ระบบ คือได้ถูกต้อง เป็นการลดภาระอันหนักที่รัฐกำลัง

1) ระบบถังมูลฝอยใบเดียว (One-can system) มูลฝอยที่เกิดขึ้นทุกชนิดรวมใส่ลงในถังมูลฝอยเพียงใบเดียว ดังนั้น มูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัดจึงเป็น “มูลฝอยผสม” (Mixed refuse) ซึ่งเหมาะสมที่จะนำไปใช้กำจัดด้วยวิธี ที่เรียกว่า การกลบฝังดิน อย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) ถ้าใช้กับวิธีอื่น ๆ มีความสินเปลืองและไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

1.1) ข้อดีในการใช้ถังใบเดียว

(1) ประหยัดเงินเพราะใช้ถังใบเดียวไม่เปลืองเงินซื้อถังหลายใบ

(2) ประหยัดเวลา ประชาชนไม่ต้องเสียเวลาแยกประเภทมูลฝอยเพื่อจะใส่ลงในภาชนะต่างกันใส่รถขนใช้เวลาน้อย

(3) สะดวกต่อประชาชนและพนักงานเก็บขน เพราะการเก็บมูลฝอยใส่รถขนใช้เวลาน้อย

1.2) ข้อเสียในการใช้ระบบถังเดียว

(1) ภาชนะที่ใช้เก็บรวบรวมผุกร่อนเร็ว เนื่องจากมีทิ้งมูลฝอยเปียก และมูลฝอยแห้งอยู่รวมกัน ทำให้ภาชนะได้รับความเป็นกรดเป็นด่างของมูลฝอยสูง ภาชนะที่ใส่ก็ต้องมีความจุมาก ถ้าจะใช้วัสดุที่ทนกรดก็ต้องมีขนาดใหญ่ และราคาแพงแต่ส่วนใหญ่จะใช้ภาชนะที่มีราคาต่ำ ทนต่อสภาพกรดด่างได้น้อย ทำให้ผุกร่อนเร็ว จึงต้องเปลี่ยนภาชนะบ่อย

(2) รถเก็บขนเกิดการผุกร่อนเร็ว เมื่อมีมูลฝอยทั้งเปียกและแห้งอยู่ รวมกัน พนักงานก็ไม่สามารถแบ่งมูลฝอยเปียกใส่ไว้ในที่ที่ต้องใช้วัสดุทนกรดทนด่าง จึงต้องใส่รวมกันทำให้ตัวถังรถ ซึ่งเป็นซอกเป็นมุมผุกร่อนเร็วมากกว่าปกติ

(3) ไม่ปลอดภัยแก่พนักงานเก็บขน เพราะในระบบถังเดียวของ ประชาชนอาจจะทิ้งมูลฝอยชนิดที่มีคมต่าง ๆ เช่น ใบมีดโกน เกิดอันตรายแก่พนักงานเก็บขนเป็นอย่างมากเพราะเขา

เหล่านั้นใช้มือบ้างเท้าบ้างอัดมูลฝอยในรถ เพื่อให้เก็บขนมูลฝอยในแต่ละเที่ยวได้ในปริมาณ มากที่สุด ซึ่งได้เคยเกิดอันตรายแก่พนักงานเก็บขนมามากแล้ว

2) ถังมูลฝอยสองถัง (Two-can system) โดยกำหนดให้ถังมูลฝอยใบหนึ่งเก็บ มูลฝอยจำพวกเศษอาหาร (Garbage) เท่านั้น ซึ่งต้องนำไปกำจัดทุกวันไม่ยอมปล่อยให้ทิ้งค้างไว้ให้เกิดเหตุรำคาญและมีอันตรายขึ้นได้ ส่วนอีกใบหนึ่งนั้นใช้เก็บมูลฝอยอื่น ๆ ซึ่งมักเป็นพวกมูลฝอยแห้ง (rubbish) เป็นส่วนใหญ่ มูลฝอยในถังมูลฝอยใบที่สองนี้ อาจจะเก็บไว้ได้นานกว่าถังแรก จึงไม่จำเป็น ต้องเก็บสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ทำให้ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเก็บมูลฝอยลงได้มาก และสามารถแยกกำจัดได้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกว่านี้อีกด้วย เช่น การเผาด้วยเตาเผา (Incineration) ประเทศไทยใช้ระบบเก็บรวบรวมมูลฝอย แบบถังเดียวมาตั้งแต่เริ่ม และไม่เคยปรับปรุงที่ให้มีความก้าวหน้าเป็นระบบ 2 ถังเลย แต่มีวิวัฒนาการเกี่ยวกับภาชนะที่เก็บรวบรวมมูลฝอยจากเข่ง ตะกร้า มาเป็นถังเหล็กหรือสังกะสี ในช่วงระยะเวลาไม่ กี่ปีที่ผ่านมานี้ ซึ่งก็ได้มีการรณรงค์และทำจำหน่ายโดยหน่วยงานของรัฐเป็นพัก ๆ ไม่ต่อเนื่อง กันขณะนี้ประชาชนก็กลับไปใช้ภาชนะแบบเข่งหลัว กันอีก ทำให้มูลฝอยเปียกที่ใส่ลงภาชนะนี้ไหลเลอะออกมา เน่าเหม็นเป็นที่ชื่นชอบแก่สัตว์จำพวกสุนัข หนู และแมลงสาบมาก

1) ข้อดีของการใช้ระบบ 2 ถัง

(1) สามารถแยกมูลฝอยประเภทที่เป็นปัญหา ออกจากมูลฝอยประเภท ที่อื่น ๆ เช่น แยกมูลฝอยจำพวกเศษอาหาร ซึ่งเกิดจากการเน่าเหม็นออกไว้ต่างหาก ภาชนะหรือถังที่ ใช้ใส่เศษอาหารก็สามารถใช้วัสดุที่มีคุณภาพดีและขนาดก็ไม่ต้องใหญ่โตมากทำให้ภาชนะนี้มีราคาไม่สูงนัก ส่วนมูลฝอยประเภทอื่น ๆ ก็อาจใส่ไว้ในถังอีกใบรวมกันทั้งหมด

(2) สามารถแยกมูลฝอยออก ตามวิธีการกำจัดได้ กล่าวคือ ถ้าการทำลายมูลฝอยของรัฐใช้วิธีเผา ก็เก็บรวบรวมมูลฝอยที่สามารถเผาได้ไว้ในถังใบหนึ่ง ส่วนอีกใบหนึ่งก็ ใส่มูลฝอยที่ไม่สามารถจะเผาได้ เช่น จำพวกเศษอิฐ เศษโลหะกระป๋อง เป็นต้น

(3) ประหยัดค่าใช้จ่าย ถ้าหากมีการแยกมูลฝอยจำพวกที่เน่าเหม็น และสามารถแปรสภาพเป็นกรดเป็นด่างได้ไว้ในถังใบหนึ่งแล้ว ถังอีกใบหนึ่งก็อาจจะไม่ตองใช้วัสดุที่ทน ต่อความเป็นกรดด่างมากนัก ซึ่งก็มีราคาถูกกว่าหรือจะใช้ถังพลาสติก ที่มีฝาปิดขนาดก็ไม่ต้องใหญ่มาก และจะใช้ได้ทนนานไม่ต้องเปลี่ยนบ่อย ๆ

(4) ป้องกันสัตว์คุ้ยเขี่ยได้มากกว่าระบบถังเดียว เพราะมูลฝอยจำพวก เศษอาหาร สามารถแยกเก็บรวบรวมไว้อย่างมิดชิด จึงไม่ส่งกลิ่นรบกวนหรือส่งกลิ่นยั่วยุสัตว์ต่างๆ เช่น สุนัข หนู แมลงสาบ ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

(5) ในขณะที่มีการเก็บขนไม่พอเพียงแก่ปริมาณมูลฝอยที่รอการเก็บขน อาจจะเลือกเก็บมูลฝอยประเภทเศษอาหารซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเน่าเหม็นก่อน และจะสามารถเก็บได้ทั้งหมดทุกวัน ส่วนมูลฝอยประเภทอื่นอาจจะ 2-3 วัน เก็บครั้งก็ได้

2. ข้อเสียในการใช้ระบบ 2 ถัง

(1) เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ประชาชนต้องจัดหาถังใส่มูลฝอย 2 ถัง เพื่อแยกใส่มูลฝอยให้เหมาะสมกับการเพิ่มค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนในระยะแรก และถ้ามีการแยกมูลประเภทเศษอาหารไว้ถังใบหนึ่งแล้ว ถังนี้ก็จะต้องมีลักษณะที่ทนต่อสภาพความเป็นกรด เป็นด่างได้พอสมควร และจะต้องมีฝาปิดมิดชิด เพื่อป้องกันกลิ่นที่เกิดจากการเน่าเหม็นของเศษอาหารไม่ให้กระจาย ออกมาภายนอกด้วย

(2) เพิ่มภาระให้แก่ประชาชน ในการที่ต้องเสียเวลาแยกประเภท มูลฝอย ซึ่งอาจแยกประเภทตามวิธีการกำจัดหรืออาจจะแยกประเภทตามวิธีการเก็บขนก็ได้

(3) เพิ่มภาระและเวลาแก่พนักงานในการเก็บขน เพราะจะต้องมีภาชนะที่ใช้เก็บขนแยกตามประเภทของมูลฝอยเหมือนกบของประชาชน มิฉะนั้นก็จะไม่เกิดประโยชน์ ในการแยกประเภทของมูลฝอย

(4) ต้องดัดแปลงรถเก็บขน เพราะรถที่มีใช้อยู่เดิมเหมาะแก่การใช้ระบบรวม ต้องนำมาดัดแปลงให้สามารถแบ่งประเภทของมูลฝอยได้

3. ระบบถังมูลฝอยสามถัง (Three-can system) เหมาะที่จะใช้ในห้องที่มีการกำจัดมูลฝอยตามหลายวิธีตามสภาพของมูลฝอยที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ถังมูลฝอยใบแรกใช้เก็บมูลฝอยจำพวกมูลฝอย จำพวกมูลฝอยสดหรือเศษอาหาร ซึ่งเหมาะที่จะต้องเก็บทุกวัน วิธีกำจัดที่เหมาะสมก็อาจจะใช้วิธีนำไปเลี้ยงสัตว์ (Hog feeding) หรือการหมักทำปุ๋ย (Composting) ส่วนถังมูลฝอยใบที่สองและใบที่สาม นั้นก็นำไปเก็บมูลฝอยอย่างอื่น โดยแยกมูลฝอยเป็นพวกเผาไหม้ได้ (Combustible Refuse) ทั้งนี้ก็จะช่วย ทำให้สามารถนำไปกำจัดได้อย่างเหมาะสมดียิ่งขึ้น

1) ข้อเสียในการใช้ระบบ 3 ถัง

(1) ประชาชนเสียค่าใช้จ่ายในการจัดถังเก็บรวบรวมมูลฝอยเพิ่ม ขึ้นทำให้เปลืองเงินมากกว่าระบบถังเดียว

(2) ประชาชนเสียเวลาในการแยกมูลฝอย เพื่อจะใส่ลงในถังให้ถูกต้อง

(3) ทำความยุ่งยากแก่พนักงานเก็บขน ต้องใช้ภาชนะและใช้เวลาเก็บเพิ่มขึ้น

(4) รถขนมูลฝอยก็ต้องปรับปรุง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับประเภทของมูลฝอยที่ได้แยกไวแล้ว โดยต้องแบ่งส่วนที่ว่างของตัวรถตามปริมาณของประเภทมูลฝอย

2. การขนส่ง (Transportation) เป็นการเก็บรวบรวมมูลฝอยจากชุมชนใส่ในยานพาหนะแลวขนส่งไปยังสถานที่กำจัด หรือทำประโยชน์อย่างอื่น การขนส่ง หรือการเก็บขนมูลฝอยเป็นการนำมูลฝอยมาไว้หน้าบ้าน หรือการที่พนักงานทำความสะอาดนำมารวมไว้ เพื่อนำไปกำจัดต่อไป วิธีการขนส่งหรือลำเลียงเพื่อนำไปกำจัด คือ

1) การใชแรงงานคน เป็นวิธีใช้ตามชนบทที่ไม่มีหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการมูลฝอย โดยมากเป็นหน้าที่ของบุคคลในหมู่บ้าน

2) การใช้รถมูลฝอย เหมาะสำหรับชุมชนเมือง ที่มีคนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ลักษณะการขนส่งลำเลียงของชุมชนเมืองมีความยุ่งยากกว่าชนบท

การบริการเก็บขนมูลฝอยสามารถจำแนกได้ ดังนี้ (แหล่อ้างอิง)

1. Curbside collection คือ การเก็บขนมูลฝอยที่ใช้รถเก็บขนสิ่งเก็บขน มูลฝอยจากภาชนะรองรับมูลฝอย ซึ่งตั้งอยู่ตามริมถนน

2. Alley collection คือ การเก็บขนมูลฝอยจากภาชนะรองรับมูลฝอยที่ตังอยู่บริเวณปากซอย ส่วนใหญ่ใช้กับบ้านในซอยแคบ ๆ ที่รถเก็บขนได้ไม่สะดวก

3. Set-out and set-back collection คือ การเก็บขนมูลฝอยที่ใช้พนักงาน 2 ชุด โดยชุดแรกเข้าไปเก็บขนมูลฝอยจากบ้านเรือนแล้วนำมาให้พนักงานอีกชุดหนึ่งที่ประจำอยู่บน รถเก็บขนมูลฝอย จากนั้นรอนำเอาภาชนะรอบรับมูลฝอยเปล่าไปตั้งคืนไว้ที่เดิม

4. Set-out collection คือ การเก็บขนมูลฝอยที่เหมือนกับ Set-out and set-back collection แต่ต่างกันตรงที่เจาของบ้านนำเอาภาชนะรองรับมูลฝอยกลับคืนไปเอง

5. Back yard collection คือ การเก็บขนมูลฝอยที่พนักงานจอดรถเก็บขนมูลฝอยไว้เป็นจุด แล้วนำเอาอุปกรณ์เก็บขนของพนักงาน เช่น รถเข็นไปเก็บขนมูลฝอยจากภาชนะรองรับมูลฝอยในบริเวณบ้านของประชาชน แลวนำมูลฝอยมาใส่รถเก็บขนมูลฝอยที่จอดอยู่ ทั้งนี้ การพิจารณาเลือกใช้รูปแบบการบริการเก็บขนมูลฝอย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับสภาพพ ที่และทรัพยากรที่มีอยู่

3. การแปรสภาพ (Processing) เป็นวิธีการที่จะทำให้มูลฝอยสะดวกแก่การเก็บขนหรือนำไปใช้ทำประโยชน์อย่างอื่น การแปรสภาพนี้ อาจทำได้โดยการบดอัดเป็นก้อน คัดแยกเอาส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้ออกไปใช้ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมการแปรสภาพหรือแปรรูปมูลฝอยสำหรับมูลฝอยอินทรีย์สามารถนำมาแปรรูป ได้ดังนี้ คือ

1) การนำมูลฝอยอินทรีย์มาหมักทำปุ๋ยเป็นการย่อยสลายอินทรีย์สารโดยขบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ เป็นตัวการย่อยสลายใหแปรสภาพเป็นแร่ธาตุที่มีลักษณะค่อนข้างคงรูป มีสีดำ ค่อนข้างแห้ง และสามารถใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของดิน ขบวนการหมักทำปุ๋ยสามารถแบ่งเป็น 2 ขบวนการ คือ ขบวนการหมักแบบใช้ออกซิเจน (Aerobic decomposition) ซึ่งเป็นการสร้างสภาวะ ที่จุรินทรีย์ ชนิดที่ดำรงชีพโดยใช้ออกซิเจนย่อยสารอาหารแล้วเกิดการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และกลายสภาพเป็นแร่ธาตุเป็นขบวนการที่ไม่เกิดก๊าซกลิ่นเหม็น ส่วนอีกขบวนการเป็นขบวนการหมักแบบ ไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic decomposition) เป็นการสร้างสภาวะให้เกิดจุลินทรีย์ ชนิดที่ดำรงชีพโดยใช้ ออกซิเจน เป็นตัวช่วยย่อยสารอาหาร และแปรสภาพกลายเป็นแร่ธาตุ

ขบวนการนี้มักจะเกิดก๊าซที่มีกลิ่นเหม็น เช่น ก๊าซไข่เน่า (Hydrogen Sulfide: H2S) แต่ขบวนการนี้จะมีผลดีที่เกิดก๊าซมีเทน (Methane Gas) ซึ่งเป็นก๊าซที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิง

2) การนำมูลฝอยปรับปรุงพื้นที่ โดยนำมูลฝอยมากำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ (Sanitary Landfill) จะได้พื้นที่สำหรับใช้ปลูกพืช สรางสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น

4. การกำจัดหรือทำลาย (Disposal) เป็นวิธีการกำจัดมูลฝอยขั้นสุดท้าย เพื่อให้มูลฝอยเหล่านั้น ไม่ก่อใหเกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อันมีผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ต่อไปการกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันที่ยอมรับมีอยู่ 3 วิธี คือ

1) ระบบการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) วิธีกำจัดมูลฝอยโดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เป็นการนำมูลฝอยมาเทกองในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ มีการป้องกันควบคุมน้ำ ชะล้างมูลฝอยไม่ให้ไหลซึมลงสู่น้ำใต้ดินโดยใช้เครื่องจักรกลหนักเกลี่ยและบดอัดมูลฝอยเป็นชั้น ๆ สลับด้วยชั้นดินกลบทับเพื่อป้องกันปัญหากลิ่น แมลง และน้ำฝนชะล้าง วัสดุกลบทับประกอบด้วย ดินกลบรายวันชั้นกลางและชั้นสุดท้าย นอกจากนั้นยังมีการติดตั้งท่อระบายก๊าซอันเกิดจากการย่อย สลายมูลฝอย โดยจุลินทรีย์ชนิดไร้อากาศ การฝังกลบที่ใช้งานทั่วไป 2 รูปแบบ คือ แบบกลบบนพื้นที่ (Area method) กับแบบขุดร่อง (Trench method) การเลือกใช้วิธีกำจัดแบบใดขึ้นอยู่กับขนาดและ พื้นที่ที่จัดหาได้ และลักษณะกายภาพ

2) วิธีหมักทำปุ๋ย (Composting) การผลิตปุ๋ยหมักเป็นกระบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ โดยเฉพาะจุลินทรีย์ประเภทต้องการออกซิเจน ภายใต้สภาวะ ที่เหมาะสมด้านความชื้น อุณหภูมิรวมทั้งอัตราส่วนระหว่างคาร์บอนกับไนโตรเจน ภายหลังการหมัก จะได้ผลผลิตเป็นก้อนเล็ก ๆ สีน้ำตาล สามารถนำไปใช้เป็นสารปรับปรุงคุณภาพดินได้ รูปแบบและวิธี หมักที่เหมาะสมนำไปใช้งาน คือ แบบกองบนพื้น (windrow system) กับระบบเติมอากาศแบบกอง ลงพื้น (Aerated static pile)

3) การเผาในเตา (Incineration) การกำจัดมูลฝอยโดยการใช้เตาเผา เป็นวิธีกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพดีมากวิธีหนึ่ง สามารถลดปริมาณมูลฝอยได้ประมาณร้อยละ 80 - 90 อาศัยลักษณะของมูลฝอย ซึ่งสามารถติดไฟได้ภายในเตาเผา โดยมีอากาศหรือเชื้อเพลิงเสริมภายใต้อุณหภูมิและแรงดันที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับรูปแบบและขนาดของเตาเผามูลฝอยแต่ละประเภท ผลที่ได้จากปฏิกิริยาเผาไหม้จะเกิดก๊าซชนิดต่าง ๆ ไอน้ำ ฝุ่นและขี้เถ้าขึ้นอยู่กับอุณหภูมิเผาไหม้ขั้นสุดท้ายภายในเตาโดยทั่วไปจะอยู่ในระหว่าง 850 - 1,200 องศาเซลเซียส

2.4 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันบ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อยซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

วิลเลียม เอร๊อบสัน (Robson, 1953, p.574) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอานาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จอห์น เจ. คลาร์ก (Clark, 1957, pp.87-89) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวของกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

วิลเลียม วี. ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1959, pp.101-103) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

เดเนียล วิท (wit, 1967, pp.101-103) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อานาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ยอมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดั้งนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจาเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยใหองค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

แฮรีส จี. มอนตากู (Mongtagu, 1984, p.574) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองซึ่งหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกต้องโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

ประทาน คงฤทธิศึกษาการ (2561, หน้า 10) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอานาจในการ กำหนดนโยบายและควบคุมให้การปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

ประหยัด หงส์ทองคำ (2560, หน้า 6) กล่าวว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) เป็นรูปการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ยึดหลักการกระจายอำนาจเพื่อประโยชน์ของรัฐและท้องถิ่น เน้นผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

2.4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบริการสาธารณะ

ความหมายของคำว่า “บริการสาธารณะ” มีนักวิชาการหลายคนพยายามที่จะให้ความหมายเอาไว้ โดยในช่วงแรกของการศึกษาทฤษฎีว่าด้วยการบริการสาธารณะนั้น ศาสตราจารย์ Leon Duguit ได้ให้คำกำจัดความของคำว่าบริการสาธารณะไว้ว่า บริการสาธารณะเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของรัฐ คำกำจัดความนี้แม้จะเป็นคำกำจัดความที่สั้นแต่หากพิจารณาดูอย่างละเอียดลึกซึ้งแล้วจะพบว่าเป็นคำจำกัดความที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของบริการสาธารณะคู่กับรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนโดยผ่านทางการบริการสาธารณะ นอกเหนือจากความหมายดังกล่าวแล้วก็ยังมีนักวิชาการจำนวนมากที่ให้คำกำจัดความของการบริการสาธารณะเอาไว้ รวมทั้งคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่พยายามชี้ให้เห็นถึงภาพของบริการสาธารณะซึ่งก็ยังมีความแตกต่างกันอยู่เป็นอย่างมาก เนื่องจากศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยแต่ละคดีนั้น ปัญหาที่วินิจฉัยเป็นคนละปัญหากัน ในบางครั้งคำว่าบริการสาธารณะจึงหมายความถึงการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายปกครอง ในบางครั้งก็หมายถึงฝ่ายปกครองสูงสุดที่เป็นองค์กร แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาโดยรวมถึงคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดแล้วจะพบว่า บริการสาธารณะ คือ กิจกรรมหรือภารกิจของฝ่ายปกครองนั่นเอง และในปัจจุบันความหมายของคำว่า “บริการสาธารณะ” ค่อนข้างชัดเจนขึ้นเพราะศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับบริการสาธารณะเอาไว้จำนวนมาก ทำให้เราสามารถเข้าใจได้ว่า บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ฝ่ายปกครองจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ เป็นคนละปัญหากัน ในบางครั้งคำว่าบริการสาธารณะจึงหมายความถึงการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายปกครอง ในบางครั้งก็หมายถึงฝ่ายปกครองสูงสุดที่เป็นองค์กร แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาโดยรวมถึงคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดแล้วจะพบว่า บริการสาธารณะ คือ กิจกรรมหรือภารกิจของฝ่ายปกครองนั่นเอง และในปัจจุบันความหมายของคำว่า “บริการสาธารณะ” ค่อนข้างชัดเจนขึ้นเพราะศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับบริการสาธารณะเอาไว้จำนวนมาก ทำให้เราสามารถเข้าใจได้ว่า บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ฝ่ายปกครองจัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2560, หน้า 44)

2.4.3 ประเภทของบริการสาธารณะ

ในทางทฤษฎีแม้จะมีความพยายามที่จะแบ่งประเภทของบริการสาธารณะออกเป็นหลายประเภทก็ตาม แต่ในที่สุดแล้ว บริการสาธารณะก็แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครอง (Services Publics administrative)

ได้แก่ กิจกรรมที่โดยสภาพแล้วเป็นงานในหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ จะต้องจัดทำเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน กิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการดูแล ความปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน บริการสาธารณะทางปกครองส่วนใหญ่จะเป็น กิจกรรมที่รัฐจัดทำให้ประชาชนโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน และนอกจากนี้ เนื่องจากเนื้อหาของบริการสาธารณะทางปกครองจะเป็นเรื่องที่เป็นหน้าที่เฉพาะของฝ่ายปกครองที่ต้องอาศัยเทคนิค พิเศษในการจัดทำรวมทั้ง “อำนาจพิเศษ” ของฝ่ายปกครองในการจัดทำบริการสาธารณะด้วย ดังนั้น บริการสาธารณะประเภทนี้ฝ่ายปกครองจึงไม่สามารถมอบให้องค์กรหรือเอกชนเข้ามาดำเนินการ แทนได้และบริการสาธารณะทางปกครอง ได้แก่ กิจการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบภายใน การป้องกันประเทศ และการคลัง (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2554, หน้า 26)

2) บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดี Union Syndicale des industries aeronautiques ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ. 1956 ได้กำหนดไว้ว่าบริการสาธารณะนั้น คล้ายคลึงกับวิสาหกิจเอกชนทั้งในด้านวัตถุแห่งบริการ แหล่งที่มาของเงินทุน และวิธีปฏิบัติงาน หากบริการสาธารณะนั้นแตกต่างไปจากวิสาหกิจเอกชนไม่ว่าในด้านหนึ่งด้านใดแต่เพียงด้านเดียว ให้ถือว่าบริการสาธารณะนั้นเป็นบริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครอง โดยมีข้อแตกต่างกัน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการบริการ บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครองจะมีวัตถุประสงค์บริการ คือ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในประเทศแต่เพียงอย่างเดียว ส่วนบริการสาธารณะที่มีลักษณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์ของการบริการทางด้านเศรษฐกิจเช่นเดียวกับเอกชน คือ เน้นทางด้านการผลิต การจำหน่าย การให้บริการและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับดัง เช่นกิจกรรมของเอกชน

2. รูปแบบการดำเนินงาน บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครองจะมีรูปแบบของการดำเนินงานที่รัฐสร้างขึ้นมาเป็นแบบเดียวกัน มีระบบบังคับบัญชาซึ่งใช้กับผู้ปฏิบัติงานทุกคน ในขณะที่บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมจะมีรูปแบบของการดำเนินงานที่สร้างขึ้นมาเองแตกต่างไปจากบริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครอง เช่น มีระบบกฎหมายที่ใช้กับบุคลากรของหน่วยงาน มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ใช้บริการ

มีการแข่งขันกับเอกชนในกิจการอย่างเดียวกันหรือมีวิธีการจัดการผลประโยชน์ที่ได้จากการให้บริการ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ

3. แหล่งที่มาของเงินทุน บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครองจะมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากรัฐแต่เพียงอย่างเดียว โดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบเงินทุนทั้งหมดที่นำมาใช้จ่ายใน การดำเนินงาน ส่วนบริการสาธารณะที่มีลักษณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมนั้น แหล่งรายได้ ส่วนใหญ่มาจากค่าตอบแทนการบริการของใช้บริการ

นอกเหนือจากบริการสาธารณะทางการปกครองกับบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ยังสามารถแยกการบริการสาธารณะอีกหลาย ประเภท ซึ่งแบ่งตาม “วัตถุประสงค์” ของบริการสาธารณะ กล่าวคือ บริหารสาธารณะทางสังคม (services publics sociaux) เป็นกิจกรรมของรัฐที่สามารถจัดได้ว่าเป็นบริการสาธารณะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมทุกประเภทที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือทางสังคม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วบริการ สาธารณะประเภทนี้จะเป็นบริการสาธารณะที่ทำกันจนกลายเป็นประเพณี และจะพบบริการ สาธารณะประเภทนี้มากในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เทศบาล (commune) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1983 เป็นต้นมา สำนักงานให้ความช่วยเหลือทางสังคม ซึ่งมีอยู่ในทุกเทศบาลได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์ให้ความช่วยเหลือทางสังคมประจำเทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องโรงเรียน โรงอาหาร สถานเลี้ยงเด็กแรกเกิด รวมทั้งสถานธนานุบาลในเขตเทศบาลนั้น ๆ

2. จังหวัด มีการจัดทำบริการสาธารณะทางสังคมมากโดยครึ่งหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละจังหวัดจะใช้ไปเพื่อจัดทำบริการสาธารณะทางสังคมมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 แล้ว และในปัจจุบันภายหลังกฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครองใช้บังคับในปี ค.ศ. 1982 บริการสาธารณะทางสังคมส่วนใหญ่ก็ยังดำเนินการจัดการและควบคุมโดยจังหวัดอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีการนำระบบใหม่ที่เรียกว่า “บริการสาธารณะซึ่งดำเนินการโดยเอกชน” มาใช้ในกิจกรรมทางสังคมของรัฐหลาย ๆ อย่าง ซึ่งก็ก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายตามมาเพราะในเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มอบบริการสาธารณะทางสังคมบางประเภทให้เอกชนเป็นผู้จัดการทำแทน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็จะต้องพิจารณาว่าอยู่ในเขตอำนาจของศาลใด

2.4.3 ประเภทของบริการสาธารณะ (แหล่งอ้างอิง)

บริการสาธารณะส่วนใหญ่แล้วรัฐเป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดทำโดยใช้องค์กร ภายในฝ่ายปกครองเป็นผู้จัดทำ แต่ต่อมารัฐก็ได้เพิ่มวิธีการจัดทำบริการสาธารณะขึ้นโดยจัดตั้งเป็น องค์กรของรัฐประเภทพิเศษขึ้นมาทำหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะเฉพาะประเภท แต่ต่อมาเมื่อ มีการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นเต็มรูปแบบในปี ค.ศ. 1982 รัฐได้มอบบริการสาธารณะ

หลาย ๆ ประเภทให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ และนอกจากนี้ในระยะหลัง ๆ เมื่อบริการสาธารณะมีมากประเภทขึ้นบางประเภทต้องใช้กำลังคน กำลังทรัพย์ รวมทั้งเทคโนโลยีระดับสูงมาดำเนินการจัดทำ แต่เนื่องจากบริการสาธารณะประเภทดังกล่าวเป็นบริการสาธารณะซึ่งโดยสภาพแล้วรัฐไม่จำเป็นต้องทำเองก็ได้จึงเกิดการ “มอบ” บริการสาธารณะบางประเภทให้เอกชนไปดำเนินการจัดทำและรัฐเข้าไปควบคุมดูแลการจัดทำบริการสาธารณะบางประเภทให้เอกชนไปดำเนินการจัดทำและรัฐเข้าไปควบคุมดูแลการจัดทำบริการสาธารณะนั้น เพื่อให้บริการที่เกิดขึ้นอยู่ในมาตรฐานเดียวกับที่รัฐเป็นผู้จัดทำ องค์กรผู้มีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะ แบ่งได้ 2 ประการ ดังนี้

1. บริการสาธารณะที่จัดทำโดยรัฐ บริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจการจัดทำของรัฐจะต้องเป็นบริการ สาธารณะที่เมื่อพิจารณาจากสภาพของบริการสาธารณะนั้นแล้ว เป็นหน้าที่ของรัฐแต่เพียงผู้เดียวที่จะ เป็นผู้ทำหรือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศอย่าง ทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการกระจายอำนาจการปกครองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี ค.ศ. 1982 ส่วนกลางก็ได้มอบบริการสาธารณะบางประการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ผู้จัดทำ ดังนั้น บริการสาธารณะที่จัดทำโดยรัฐมี 2 ประการ ได้แก่

1) บริการสาธารณะระดับชาติได้แก่ บริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องเป็นผู้จัดทำอันได้แก่ กิจการที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม บริการสาธารณะระดับชาติเป็นบริการสาธารณะที่รัฐ จัดทำอย่างทั่วถึงตลอดทั้งประเทศ สามารถแบ่งได้ 7 ประเภท ดังนี้

1.1) บริการสาธารณะทางด้านยุติธรรม

1.2) บริการสาธารณะทางด้านการรักษาความปลอดภัยของสังคม หมายถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม อันเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐประเภทหนึ่ง ประกอบด้วย สาระสำคัญ 4 ประการ คือ

(1) การดำเนินการเกี่ยวกับการักษาความมั่นคงของสังคม

(2) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(3) การักษาความสะอาดในชุมชนด้วยการกำจัดขยะมูลฝอย ดูแลความสะอาดถนนหนทางและการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(4) การรักษาความสงบในที่สาธารณะ

1.3) บริการสาธารณะทางด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของ ประเทศการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐที่ต้องเป็นผู้จัดทำ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการดำเนินการ

1.4) บริการสาธารณะทางด้านการศึกษาของชาติ การให้การศึกษา แก่ประชาชนเป็นหน้าที่ของรัฐ และรัฐมีกฎหมายที่จัดการเกี่ยวกับการศึกษาขั้นต้น

1.5) บริการสาธารณะทางด้านสังคม การให้ความให้ความช่วยเหลือ แก่ประชาชนทางด้านสังคมมีมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว ก่อนปฏิบัติครั้งใหญ่ วัดเป็นผู้ทำหน้าที่ให้ความ ช่วยเหลือทางสังคมแก่ผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น ต่อมีการบัญญัติถึงการจัดตั้งสถาบันขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือสาธารณะ และได้สร้างกฎเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการงาน และการจัดการที่พักอาศัย

1.6) บริการสาธารณะทางด้านวัฒนธรรม ได้มีการบัญญัติจัดตั้ง สถาบันขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ค้นคว้าและบำรุงรักษาศิลปกรรมและวิทยาศาสตร์ และบริการสาธารณะ ทางด้านวัฒนธรรมในปัจจุบัน เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดแห่งชาติ เป็นต้น

1.7) บริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยว มีการกำหนดให้รัฐมีบทบาทต่อการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เช่น ส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ ซ่อมแซม เป็นต้น

2) บริการสาธารณะระดับท้องถิ่น การจัดตั้งบริการสาธารณะเป็นเรื่องที่ต้องมีกฎหมายกำหนด และที่ผ่านมามีกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบาง ประเภทซึ่งโดยทั่วไปแล้วบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นจะได้แก่บริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ บริการสาธารณะระดับชาติซึ่งมีการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำและบริการสาธารณะซึ่งเป็นหน้าที่แท้ ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ บริการสาธารณะระดับเทศบาล บริการสาธารณะระดับจังหวัด และบริการสาธารณะระดับภาค โดยมีกฎหมายแบ่งแยกหน้าที่และประเภทบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเป็นผู้จัดทำ

บริการสาธารณะท้องถิ่นที่เป็นบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ เป็นการบริการสาธารณะซึ่งเป็นหน้าที่แท้ ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเป็นผู้จัดทำดังที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทบริการสาธารณะระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ (แหล่งอ้างอิง)

(1) บริการสาธารณะทางด้านสุขอนามัย องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นระดับภาค ระดับจังหวัด และในเทศบาลขนาดใหญ่บางแห่งมีหน้าที่ต้องจัดทำบริการสาธารณะ ทางด้านสุขอนามัย เนื่องจากเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องทำภายใต้หลักเกณฑ์ ที่กฎหมายกำหนด บริการสาธารณะทางด้านสุขอนามัยแบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ บริการสาธารณะที่ เกี่ยวกับสุสานและพิธีศพ การจัดให้มีน้ำ สะอาด การทำให้น้ำสะอาดเพื่อนมาใช้ใหม่ และการเก็บขยะ มูลฝอยและของเหลือใช้ ซึ่งการบริการเก็บขยะมูลฝอยถือเป็นหน้าที่สำหรับเทศบาลที่ต้องทำ โดยประมวลกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นได้จัดให้บริการสาธารณะประเภทการเก็บขยะ มูลฝอยและของเหลือใช้เป็นบริการสาธารณะที่มีลักษณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

(2) บริการสาธารณะเกี่ยวกับเศรษฐกิจ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอาจจัดทำบริการสาธารณะทางด้านเศรษฐกิจได้ในบริการสาธารณะ ได้แก่ การผลิตและการจ่าย การพลังงาน ตลาด และการขนส่ง

(3) บริการสาธารณะทางด้านสังคมและการศึกษาองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอาจจัดทำบริการสาธารณะด้านสังคมและการศึกษา ได้แก่ สวัสดิการสังคม และการศึกษา

(4) บริการสาธารณะทางด้านวัฒนธรรมเป็นบริการสาธารณะที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำได้ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ หอจดหมายเหตุ และการรักษาโบราณสถาน

2. บริการสาธารณะที่จัดทำโดยเอกชน เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะมาตั้งแต่สมัย สมบูรณาญาสิทธิราชย์แล้ว โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการขุดคลองและทางน้ำ ต่อมาก็เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในศตวรรษที่ 19 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการให้ความสว่างบนถนนหนทางและการ ขนส่งในปัจจุบันการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะสามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1) การมีส่วนร่วมทางอ้อม ได้แก่ การเข้ามาร่วมมือของเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะโดยรัฐ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1) การเลือกตั้ง ภายใต้ระบบการปกครองแบบกระจายอำนาจ ประชาชนผู้สนใจสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ด้วย การสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหากได้รับการเลือกตั้งเข้าไปแล้ว ก็จะไปเป็นผู้จัดให้มีและวางหลักเกณฑ์ในการบริหารบริการสาธารณะต่อไป

1.2) คณะที่ปรึกษา ในบางกรณีกฎหมายกำหนดให้ผู้รับผิดชอบหรือ หัวหน้าฝ่ายปกครองในหน่วยงานต้องขอความเห็นหรือปรึกษาจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ก่อนที่ฝ่ายปกครองจะตัดสินใจ

1.3) การร่วมให้ความเห็น ฝ่ายปกครองเชิญเอกชนมาปรึกษาหารือ เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะในบางเรื่องก่อนที่ฝ่ายปกครองจะตัดสินใจ ดำเนินการได้

2) การมีส่วนร่วมทางตรง การบริการสาธารณะเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจ หน้าที่ของรัฐที่จัดทำ แต่ต่อมาเมื่อรัฐมีภาระมากขึ้น กิจการบางอย่างของรัฐไม่จำเป็นต้องจัดทำเอง เพราะเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของรัฐ กิจการบางอย่างต้องใช้เงินลงทุนมาก ต้องใช้ บุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ซึ่งทำให้รัฐไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างดีและ รวดเร็วทันความต้องการของผู้ใช้บริการสาธารณะ จึงเกิดการมอบอำนาจบริการสาธารณะให้เอกชน ซึ่งมีความสนใจและความพร้อมเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะแทนรัฐ

การมอบอำนาจให้เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะนั้น หมายความถึง การที่รัฐมอบให้เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้ เพราะโดยสภาพแล้ว เอกชนไม่ได้มีหน้าที่จะจัดทำบริการสาธารณะ เพราะบริการสาธารณะเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจและ หน้าที่ของรัฐ ดังนั้น เมื่อรัฐตัดสินใจอนุมัติหรืออนุญาตให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำบริการ สาธารณะเอกชนจึงสามารถเข้ามาดำเนินการได้ การมอบอำนาจโดยทั่วไปนั้นอาจทำได้โดยกฎหมาย ระดับรัฐบัญญัติที่กำหนดไว้ให้ฝ่ายปกครองสามารถ “อนุญาต” ให้เอกชนเข้ามาจัดบริการสาธารณะได้ หรืออาจทำโดยนิติกรรมทางปกครองก็ได้ ซึ่งนิติกรรมทางปกครองที่ว่านี้ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นนิติกรรม ทางปกครองสองฝ่าย ซึ่งก็คือ สัญญา และในปัจจุบันเอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในการ จัดทำบริการสาธารณะได้กรณีดังต่อไปนี้

2.1) สัมปทาน (concession) ได้แก่ สัญญาที่ฝ่ายปกครองมอบให้ เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะด้วยการลงทุนและเสี่ยงภัยของเอกชนเองโดยเอกชนสามารถเก็บ ค่าบริการจากผู้ใช้บริการกิจการที่ได้รับสัมปทานจากรัฐไป

2.2) องค์กรวิชาชีพ (organismses professionnels) ได้แก่ องค์กร เอกชนที่มีกฎหมายระดับรัฐบัญญัติมอบอำนาจหน้าที่ให้ทำการควบคุมในการประกอบอาชีพด้วย มาตรการต่าง ๆ เช่น การวางกฎข้อบังคับทางวิชาชีพ การพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การพิจารณาลงโทษเมื่อมีการกระทำผิด และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นต้น

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการขยะ

การแก้ไขปัญหาขยะของประเทศไทยถือเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้มีมติเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะของประเทตามลำดับดังนี้ (นิภาพรรณ เจนสันติกุล, 2565, หน้า 25)

1) มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อ 19 สิงหาคม 2557 อนุมัติให้ระทรวงมหาดไทยดำเนินโครงการกำจัดขยะในพื้นที่ และให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการจัดตั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศเพื่อให้มีโรงกำจัดขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะของทุกจังหวัด

2) คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ลงมติว่ารับทราบผลความคืบหน้าการดำเนินการโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการแก้ไขปัญหาขยะในภาพรวมของประเทศ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการ

3) มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2557 เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ โดยเทคโนโลยีแบบผสมผสาน เน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด มุ่งเน้นการส่งเสริมภาคเอกชนลงทุนหรือดำเนินงานระบบเก็บรวบรวมขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการเก็บ ขนย้าย และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่หรือมอบหมายให้หน่วยงานรัฐหรือส่วนราชการท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ ขนย้าย กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือมอบหมายให้หน่วยงานเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ ขนย้าย กำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอยรวมถึงมีอำนาจในการนำไปดำเนินการใช้หรือหาประโยชน์ได้ตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างกัน และมีอำนาจในการออกข้อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อออกใบอนุญาตการประกอบกิจการรับทำการเก็บ ขนย้าย กำจัดหรือหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยตลอดจนออกข้อกำหนดท้องถิ่น (สันชัย พรมสิทธิ์, 2562, หน้า 69-70)

4) คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ได้มีมติรับทราบแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกระทรวงมหาดไทย โดยมีแนวทางในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 324 กลุ่ม เพื่อเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดขยะของแต่ละกลุ่ม

ปัจจุบันสถานการณ์ขยะในประเทศไทยนั้นถือว่าวิกฤตเนื่องด้วยเหตุผลสำคัญสองประการ คือ 1) มีปริมาณขยะรวมกันทั้งประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2551 ที่ 23.93 ล้านตันต่อปี เพิ่มเป็น 27.06 ล้านตันใน พ.ศ. 2559 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 สูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในช่วงเวลาเดียวกัน จากขยะ 27.06 ล้านตันต่อปี หรือ 74,130 ตันต่อวัน ซึ่งเฉลี่ยเป็นปริมาณขยะ 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน 2) วิธีการกำจัดในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพ พบขยะตกค้างสะสมในชุมชนกว่าปีละ 5.67 ล้านตัน ส่วนที่เข้าระบบปีละ 15.76 ล้านตัน ส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 100 กำจัดโดยการฝังกลบ โดยมีบ่อฝังกลบอยู่ 2,810 แห่ง แต่มีเพียง 328 แห่งเท่านั้นที่ฝังกลบถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

ส่วนที่เหลือกว่าร้อยละ 88 ยังดำเนินการไม่ถูกต้องโดยมีข้อกำจัดทั้งในเรื่องพื้นที่ และงบประมาณในการจัดการ จึงเห็นภาพภูเขากองขยะอยู่ทั่วประเทศไทย เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ส่งกลิ่นเหม็น ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างภาวะโลกร้อน (กรมอนามัย, 2561, หน้า 2)

จากสภาพการณ์ดังกล่าวเป็นที่มาของบทความวิชาการเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะ และวิเคราะห์แนวทางการจัดการขยะ ทั้งนี้ได้นำแนวคิด CIPP Model มาใช้ในการอธิบาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการขยะ

จากการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือขยะอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ การเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานหรือเชื้อเพลิง จึงเป็นที่มาของการจัดตั้งธนาคารขยะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ได้สร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการให้ประชาชนรับรู้และเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในครัวเรือนด้วยการคัด “แยกขยะก่อนทิ้ง” และหมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดการขยะอินทรีย์ การจัดการขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะอันตรายและการคัดแยกขยะแยกตามประเภทอย่างถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด โดยการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนใช้หลักการ 3Rs โดย Reduce คือ การใช้น้อยหรือลดปริมาณการใช้ในปัจจุบันให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดจากตัวเรา คิดก่อนซื้อ ลดการเกิดขยะมูลฝอย มีแนวการปฏิบัติ คือ

1) เตรียมภาชนะในการบรรจุอาหาร เพื่อหลีกเลี่ยงการรับถุงหรือภาชนะพลาสติกจากร้านค้า

2) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีหีบห่อบรรจุหลายชั้น

3) หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชนิดที่ใช้ครั้งเดียว มีอายุการใช้งานสั้น ไม่ได้มาตรฐาน

4) ควรเลือกสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์ขนาดใหญ่ซึ่งใช้ทรัพยากรน้อยกว่าเมื่อเทียบกับน้ำหนักของผลิตภัณฑ์

5) เลือกใช้สินค้า Reuse คือ การใช้ซ้ำ การนำของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ในอีกรูปลักษณะโดยไม่ผ่านขบวนการแปรรูป และ

6) Recycle คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำไปแปรรูปใช้ใหม่

ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำธนาคารขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือธนาคารขยะฌาปนกิจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการนำขยะมูลฝอยรีไซเคิลมาสร้างรายได้ผ่านการฝากกับธนาคาร โดยเก็บในรูปแบบของการสะสมในสมุดบัญชีธนาคาร ซึ่งสามารถถอนเป็นเงินสดหรือแลกเป็นของรางวัลที่ต้องการได้ โดยจัดเก็บและรวบรวมไว้เพื่อประสานให้ร้านเข้ามารับซื้อ

ตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดการขยะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลนาคู่ ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาผลงานด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมการลดปริมาณขยะตามโครงการจังหวัดสะอาด ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) ผ่านระดับอำเภอ จังหวัด และถึงระดับประเทศ จนได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลงานปฏิบัติงานดีเด่น ระดับประเทศ ประจำปี 2561 ด้านสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาต่อยอด ส่งเสริมด้านการจัดการขยะ ควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการขยะที่เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม ในการจัดการขยะในชุมชนหมู่บ้านเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวม 11 หมู่บ้าน ได้มีการส่งเสริมให้ชุมชน หมู่บ้าน โรงเรียน วัด ดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะในชุมชน เริ่มจากครอบครัว ในการคัดแยกขยะ ทำลายขยะ ฝังกลบขยะ มีการนำขยะรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ และมีการจัดกิจกรรม การสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญในการจัดการขยะมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการจัดตั้งธนาคารขยะขึ้นในชุมชนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ส่งผลให้พื้นที่สามารถลดปริมาณขยะได้ปีละประมาณร้อยละ 20-30 เป็นการลดค่าใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐในการกำจัดขยะ โดยการใช้ความร่วมมือของชุมชน ซึ่งธนาคารขยะรีไซเคิลมีข้อดีในการช่วยลดปริมาณขยะในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับคนในชุมชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน รู้จักคุณค่าขยะ และรู้ว่าขยะรีไซเคิลสามารถแลกเป็นเงินได้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้รู้จักการออม (เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม, อานุภาพ รักษ์สุวรรณ และดนุสรณ์ กาญจนวงศ์, 2563, หน้า 22)

2. เทศบาลตำบลท่าทอง จัดผ้าป่าขยะรีไซเคิลต่อชีวิตช่วยผู้ป่วยติดเตียง เป็นโครงการผ้าป่าขยะรีไซเคิล “ขยะต่อชีวิต” ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ส่งเสริมความเอื้ออาทรกันในชุมชน โดยเฉพาะกับผู้ป่วยติดเตียงและผู้ป่วยด้อยโอกาสในตำบลท่าทองมีจำนวน 32 ราย จาก 11 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะยากจน การรับบริจาคขยะรีไซเคิลเป็นสิ่งที่คนในชุมชนช่วยเหลือกันเองโดยนำขยะไปขาย นำรายได้ทั้งหมดสมทบกองทุนขยะต่อชีวิต เป็นการเชื่อมโยงการแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่และกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะในระดับครัวเรือน เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมในตำบลท่าทองอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปริมาณขยะที่จะนำไปฝังกลบได้ โดยผ้าป่ารีไซเคิลมีข้อดี คือ มีความเชื่อมโยงกับวิถีการดำรงชีวิตผูกพันกับ

พิธีกรรมทางศาสนาและให้ความสำคัญกับสถาบันทางศาสนาในแง่ของการเป็นศูนย์กลางในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดและการเรียนรู้ต่าง ๆ (เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม, อานุภาพ รักษ์สุวรรณ และดนุสรณ์ กาญจนวงศ์, 2563, หน้า 22)

3. เทศบาลหล่มเก่า พบว่า ในปัจจุบันปริมาณขยะมีเป็นจำนวนมากหากทิ้งทั่วไปต้องใช้เวลาย่อยสลายนานนับสิบนับร้อยปี โดยเฉพาะขยะพลาสติกต้องใช้เวลาในการย่อยสลายว่า 450 ปี ดังนั้นเทศบาลหล่มเก่าจึงได้ร่วมกับร้านค้าศูนย์บาทของชุมชนบ้านกุดช้าง รณรงค์ให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหล่มเก่ากำจัดพลาสติกโดยมีสโลแกนว่า “เปื้อนให้ล้าง เปียกให้ตาก ถ้าไม่บริจาคก็ขาย” โดยขยะพลาสติกโดยเฉพาะถุงพลาสติกที่ใส่อาหาร หากเปื้อนก็ให้ล้างแล้วนำไปตากแล้วนำมาขายหรือแลกกับไข่ที่ร้านค้าศูนย์บาทประชารัฐ จากนั้นเมื่อได้ปริมาณมากพอสมควรแล้วเทศบาลก็จะประสานไปยังบริษัทเอกชนมาซื้อไปเพื่อนำไปผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป ซึ่งที่ผ่านมาปรากฏว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจนสามารถกำจัดขยะพลาสติกไปแล้วกว่า 10 ตัน และนอกจากนั้นผลการรณรงค์การคัดแยกขยะทำให้สามารถลดปริมาณขยะลงได้กว่าร้อยละ 60 ซึ่งขยะแลกไข่ แลกสิ่งของมีข้อดีในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและมีการสนับสนุนจากร้านค้าที่เข้าร่วมโดยใช้หลักการเปรียบเทียบมูลค่าของวัสดุรีไซเคิลกับราคาของไข่หรือสิ่งของที่ใช้ในกิจกรรม ซึ่งราคานี้จะขึ้นลงตามตลาด เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ 1 กิโลกรัม สามารถแลกไข่ได้ประมาณ 1 ฟอง (เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม, อานุภาพ รักษ์สุวรรณ และดนุสรณ์ กาญจนวงศ์, 2563, หน้า 22)

บทสรุป จากตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดการขยะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายในพื้นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เริ่มจากบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความรู้และขับเคลื่อนกลไกการคัดแยกขยะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้อำนาจและหน้าที่ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ผลที่ได้จากการดำเนินงานจะมีความแตกต่างกันไปตามบริบทพื้นที่ แต่จะช่วยให้แต่ละพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยสามารถกำหนดมาตรการหรือสร้างนวัตกรรมใหม่สำหรับการจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

2.6.1 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, 2565)

1. ประวัติความเป็นมา

แต่เดิมบ้านบางชนะ เป็นหมู่ที่ 5 ของตำบลบางใบไม้ ต่อมาสมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2 นายชิต รัศมีทัศน์ นายอำเภอสมัยนั้น ได้มาปลูกสร้างบ้านเพื่อหลบภัยสงคราม ณ หมู่บ้านบางชนะ ปรากฏว่าพอสร้างบ้านแล้วเสร็จ สงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ยุติต่อมาได้มีการประกาศจัดตั้งเป็นตำบลขึ้น ชื่อว่า ตำบลบางชนะ ซึ่งหมายถึง ชัยชนะในสงครามโลก

2. ลักษณะที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะตั้งอยู่หมู่ที่ 1 (บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีตำบลบางชนะเป็นตำบลที่ตั้งห่างจากอำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประมาณ 8 กิโลเมตร สถานที่ตั้งตำบลมีลำคลองเป็นจำนวนมาก สองฝั่งคลองมีต้นจากขึ้นเต็มทั้ง 2 ฝั่ง การคมนาคมสามารถเดินทางได้ทั้งทางน้ำและทางบก

3. พื้นที่ และอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีบทบาทครอบคลุมพื้นที่ 12.90 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 8,062 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อ อ่าวบ้านดอน

ทิศใต้ ติดต่อ แม่น้ำตาปี ตำบลคลองฉนาก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อ ตำบลคลองฉนาก อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อ ตำบลบางใบไม้ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. ภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ตำบลบางชนะ เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำไหลผ่าน น้ำท่วมถึงตลอดปี เพราะอยู่ใกล้ทะเล มีทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม

2.6.2 วิสัยทัศน์/พันธกิจ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, 2565)

1. จุดมุ่งหมายการพัฒนา

1) เศรษฐกิจเติบโต สมดุล

2) มีน้ำ อุปโภค บริโภคทั่วถึง

3) การคมนาคมสะดวก โครงสร้างพื้นฐานมั่นคง

4) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมสันติสุข

5) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

6) ประชาชนทุกเพศ วัย มีสุขภาพดี

7) สิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษ อนุรักษ์ต้นน้ำ ทะเลป่าชายเลน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. วิสัยทัศน์

“ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงพัฒนา นำพาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พิทักษ์สิ่งแวดล้อม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

3. พันธกิจ

- สร้างระบบเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างสมดุล
- จัดให้น้ำ อุปโภค บริโภค อย่างทั่วถึง
- พัฒนาเส้นทางคมนาคม การขนส่ง ให้สะดวก และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้มั่นคง
- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ลดอบายมุข พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีการกินดี อยู่ดี
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการ สู่การบริหารจัดการที่ดี ให้มีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และประชาชน
- ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจิตใจ ทุกเพศ วัย อย่างทั่วถึง
- กำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล มลพิษ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาป่าชายเลนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

2.6.3 ด้านสังคม (องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, 2565)

1. การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง (โรงเรียนวัดประสิทธาราม, โรงเรียนบ้านคลองสุข)

2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง (วัดบางขยาราม, วัดประสิทธาราม)

3. การสาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง (สถานีอนามัยตำบลบางชนะ, สถานีอนามัยปากจ่าแก้ว)
- อัตราการมีและการใช้ส้วมราดน้ำ จำนวน 100 %

4. มวลชลจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน 1 รุ่น จำนวน 110 คน
- สมาชิก อปพร. 2 รุ่น จำนวน 40 คน

2.6.4 ด้านเศรษฐกิจ(องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, 2565)

อาชีพหลักของประชาชนตำบลบางชนะ

1) ประมง

2) ทำสวน

3) รับจ้าง

4) เลี้ยงสัตว์

5) รับราชการ

2.6.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, 2565)

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำ,ลำห้วย 5 สาย
- บึง,หนองน้ำอื่น ๆ - สาย

2. ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

- ป่าชายเลน

2.6.6 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, 2565)

1. การคมนาคม จากหมู่บ้านถึงองค์การบริหารส่วนตำบล

หมู่ที่ 1 (บ้านบางชนะบน) โดยพาหนะรถระยะทาง 1 กิโลเมตร ใช้เวลา 5 นาที
หมู่ที่ 2 (บ้านคลอกรูด) โดยพาหนะรถระยะทาง 1 กิโลเมตร ใช้เวลา 5 นาที
หมู่ที่ 3 (บ้านบางชนะล่าง) โดยพาหนะรถระยะทาง 1 กิโลเมตร ใช้เวลา 5 นาที
หมู่ที่ 4 (บ้านคลองสุข) โดยพาหนะรถระยะทาง 4 กิโลเมตร ใช้เวลา 20 นาที
หมู่ที่ 6 (บ้านคลองริ่ว) โดยพาหนะรถระยะทาง 6 กิโลเมตร ใช้เวลา 25 นาที

2. การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์สาธารณะ 3 แห่ง

3. การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน และ จำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้า ดังนี้

หมู่ที่ 1 จำนวน 119 ครัวเรือน
หมู่ที่ 2 จำนวน 64 ครัวเรือน
หมู่ที่ 3 จำนวน 52 ครัวเรือน
หมู่ที่ 4 จำนวน 187 ครัวเรือน
หมู่ที่ 6 จำนวน 139 ครัวเรือน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภมร ขันธหัตถ์ และคณะ (2565, หน้า 50-62) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ 2) เปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลและ 3) แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีเป็นวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ 5,020 คนคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม นำไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมากไปน้อย พบว่า อยู่ระดับมาก 2 ด้านได้แก่ ด้านการสนับสนุนกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม และระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านทัศนคติของผู้บริหาร และด้านอุปกรณ์ ตามลำดับ 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ต่างกัน มีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 3) เสนอแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรปฏิบัติ ดังนี้ 1) ควรจัดให้มีรถขยะเพิ่มขึ้น 2) ควรแจ้งวัน เวลา ที่จะไปเก็บขยะ และ 3)จัดอบรมความรู้ด้านการคัดแยกขยะ

สิทธิพร เขาอุ่น, กฤษณะ ดาราเรือง และ สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา (2564 หน้า 32-34) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก : องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดขยะชุมชนฐานราก และเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานรากขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้าจังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการประชุมกลุ่มย่อย ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน อสม. และแกนนำชุมชน จำนวน 80 คน ทำการวิเคราะห์ Content Analysis, SWOT Analysis, Critical Success Factor ผลการวิจัย พบว่า1) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก ประกอบด้วย (1) การแปลงนโยบายจังหวัดสะอาดไปปฏิบัติในระดับหมู่บ้าน ตั้งคณะทำงาน “หมู่บ้านสะอาด” (2) สร้างภาคีเครือข่ายแกนนำการบริหารจัดการขยะ บ้าน วัด โรงเรียน“บวร” (3) สร้างมาตรการทางสังคม

สำนึกการเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน และ (4) ผู้นำชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินกิจกรรมลดขยะในครัวเรือน 2) ด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก ประกอบด้วย(1) ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ชุมชนในการบริหารจัดการขยะอย่างถูกหลักวิชาการ (2) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนดำเนินกิจกรรมลดปริมาณขยะด้วยหลัก 3Rs (3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์และ (4) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การบริหารจัดการขยะอย่างถูกหลักวิชาการระหว่างชุมชน ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน พ.ศ. 2561 จำนวน 1,486.59 ตัน/ปี พ.ศ. 2562 ลดลงเหลือ 522.95 ตัน/ปี

ศราวุฒิ ทับผดุง (2563, หน้า ค-ง) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า กลุ่มตัวอย่างในภาพรวมมีพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ = 3.89, S.D. = 0.592) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ตัวแปร คือ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม (Beta = 0.280) ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Beta = 0.246) แรงจูงใจต่อการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Beta = 0.220) ความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Beta = 0.180) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (Beta = 0.101) และการให้บริการของผู้รับซื้อของเก่า (Beta = 0.082) โดยสามารถทำนายพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอย ร้อยละ 39.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรเพิ่มบทบาทในการสนับสนุนทางสังคมให้กับชุมชน มีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางอย่างยั่งยืน

สุภัคชัย บดิการ (2561, หน้า ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อค้นหารูปแบบและวิธีการในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบพหุวิธี (Multi-Methods research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ 1) ปลัดเทศบาลตำบลนาเหรง 2) หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ 3) ผู้อำนวยการกองช่าง 4) ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลตำบลนาเหรง 9 หมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาเหรง หมู่บ้านละ 2 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depthInterview) การเสวนากลุ่ม (Focus Group) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participutory Action Research: PAR) พบว่า 1) เทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีปริมาณขยะที่เกิดจากครัวเรือนและตลาด

ในชุมชน เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมากขึ้นจากการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบมีแผนปฏิบัติการในการจัดเก็บขยะในพื้นที่ที่รับผิดชอบ แต่ระบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรงยังมีปัญหาในด้านการดำเนินการ มีความล่าช้าในการจัดเก็บและไม่สามารถจัดเก็บขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะ คือ ให้มีการรณรงค์ ทำความเข้าใจ ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยให้แต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนของตนเองก่อน และนำขยะที่แยกได้เข้าสู่กระบวนการต่าง ๆ เช่น (1) ขยะอินทรีย์ ให้แต่ละครัวเรือนนำไปสู่กระบวนการปุ๋ยหมักชีวภาพ (2) ขยะรีไซเคิล ให้แต่ละชุมชนจัดตั้งธนาคารเพื่อนำขยะไปสู่กระบวนการธนาคารขยะ (3) ขยะที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ให้ครัวเรือนนำไปทิ้งเอง เพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน (4) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยกขยะมูลฝอย 3) จากการวิจัยได้ค้นพบรูปแบบ 5RCWb Model เป็นรูปแบบในการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมในการเสนอและออกแบบโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและประชาชนในพื้นที่สามารถนำรูปแบบ 5RCWb Model นำไปใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

กิตติมา เนตรพุกกณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการขยะของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ปัญหาการจัดการขยะของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษาในภาพรวมมีขยะปริมาณมากส่งผลต่อการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ภาพลักษณ์ของการจัดการขยะที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดความเดือดร้อนต่อชุมชน ขาดระบบการจัดการขยะที่ถูกสุขลักษณะ 2) การพัฒนากระบวนการจัดการขยะ ในวงรอบที่ 1 ด้วยกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมความรู้คู่การจัดการขยะและสามารถนำสู่การปฏิบัติการในกิจกรรมการบริหารจัดการขยะ การพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 การลดใช้กระดาษ ด้วยกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการสำนักงานไร้กระดาษ และกิจกรรมสำนักงานไร้กระดาษ 3) ประเมินผลการพัฒนากระบวนการจัดการขยะของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา พบว่า ในวงรอบที่ 1 ปริมาณขยะลดลง 118.93 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 65.02 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก การพัฒนาในวงรอบที่ 2 ปริมาณขยะลดลงจากวงรอบที่ 1 จำนวน 20.57 กิโลกรัมคิดเป็นร้อยละ 47.43 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบผลทั้ง 2 วงรอบ พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเกาะพะงันศึกษามีความรู้ความเข้าใจการจัดการขยะสูงขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติการให้ปริมาณขยะลดลงอย่างต่อเนื่อง การจัดการขยะเปรียบเทียบผลสูงขึ้นในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการลดการใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก

ปิยรัช อยู่รักชาติ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยในเขต เทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการ กำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี และ 3) เพื่อเสนอแนะแนว ทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต อำเภอัญบุรี จังหวัดปทุมธานีให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครรังสิต จำนวน 395 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการ Stepwise ผลการการวิจัยพบว่าตัวแปรต้นประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการการจัดการขยะ มูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรต้นประกอบด้วย ปัจจัยด้านทรัพยากรและปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ สามารถพยากรณ์ ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานภาครัฐหรือ หน่วยงานเอกชนควรกาหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนงบประมาณและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมา ใช้องค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการ ทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครรังสิต 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และสร้างความตะหนักในเรื่อง ของสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยก ขยะมูลฝอย และ 3) ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยใน เขตเทศบาลนครรังสิต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนานโยบายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อนุสรณ์ ปัตตนาภรณ์ (2560, หน้า 33-40) ได้ทำการศึกษา ประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานครนั้นมีปัจจัยบางตัวที่ส่งผลกระทบให้เกิดความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด กรุงเทพมหานครได้จัดทำดัชนีชี้วัดความสำเร็จไว้ 4 ประเด็นคือ 1) มีการวัดประสิทธิผลจากตัวชี้วัดของหน่วยงานในสังกัด 2) มีหลักการที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ มีความหลากหลายในการบริหารจัดการ แผนงานในระดับนโยบาย แผน กลยุทธ์ โครงการ/กิจกรรมของกรุงเทพมหานคร 3) ผู้นำมีภาวะผู้นำสูงและมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันนโยบายและมุ่งแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่สะอาดแห่งอนาคต ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เกิด

ประสิทธิผลอย่างแท้จริง และ 4) มีการกำหนดดัชนีตัวชี้วัดค่าความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม โดยการวัดประสิทธิผลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตลอดจนอัตราความถี่ของการปฏิบัติงาน โดยปัจจัยหลัก ๆ ขึ้นอยู่กับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเป็นสำคัญของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอีก 2 ปัจจัย ได้แก่ คนและงบประมาณ ซึ่งถือว่าสำคัญมากและเป็นปัญหามากที่สุด ที่กรุงเทพมหานครกำลังดำเนินการหาเทคนิคและวิธีการที่กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานได้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของกรุงเทพมหานคร รวมถึงการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการขยะโดยนำเอารูปแบบและวิธีการจากต่างประเทศมาใช้ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีระบบ และมีมาตรการป้องกันปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อประชาชนในอนาคตอย่างต่อเนื่อง

พิชญามญชุ์ แขวงเมือง, วิทยา เจริญศิริ และยุภาพร ยุภาศ (2562, หน้า 683-639) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนและข้อเสนอแนะอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบเพศ ใช้สถิติ t –Test และการเปรียบเทียบอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ใช้สถิติ One - way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐควรให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะควรสนับสนุนถังขยะให้เพียงพอในชุมชน ควรรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก ควรจัดกิจกรรมจิตอาสาทำความสะอาดชุมชน

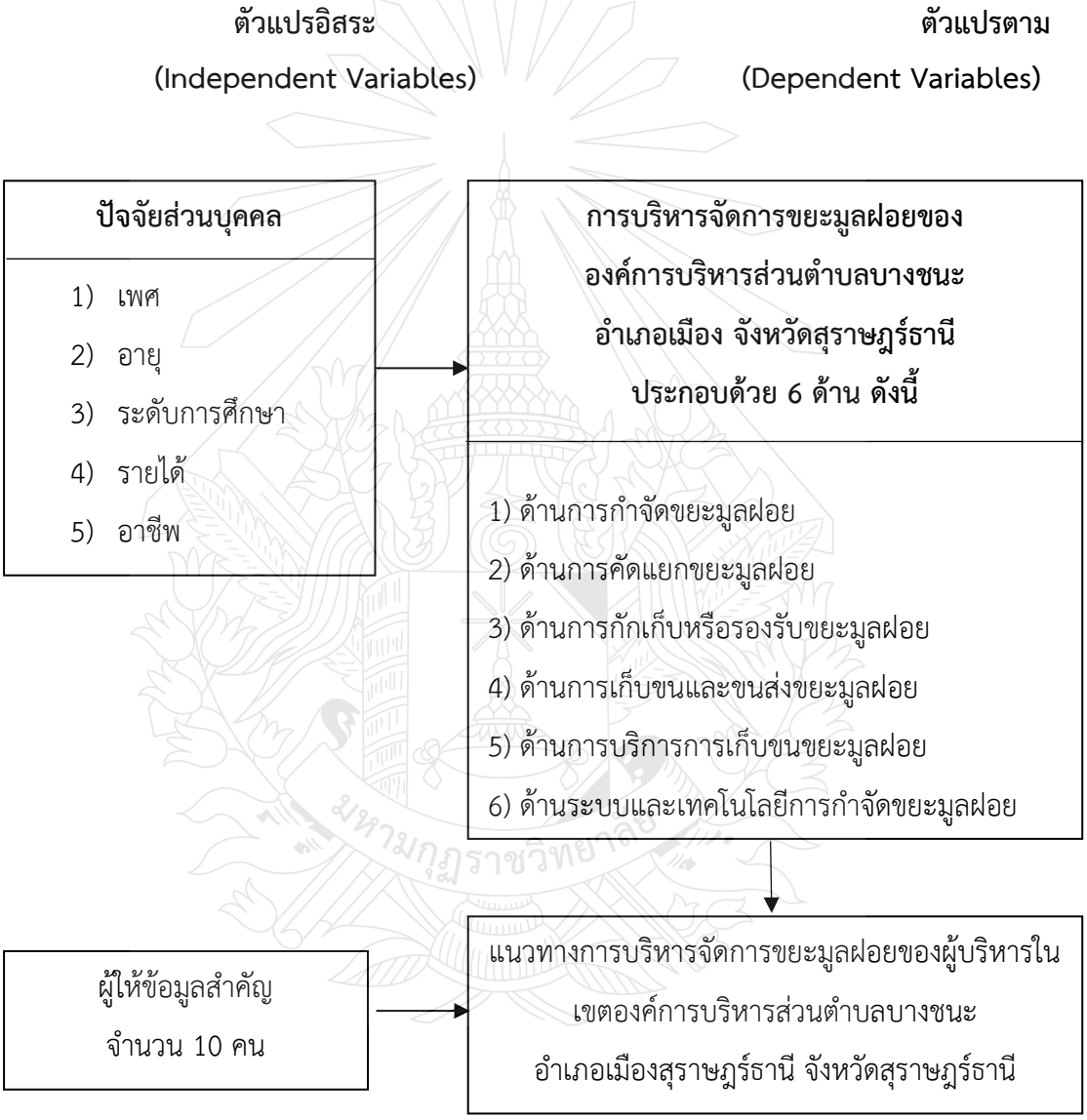
มาลัย เอี่ยมจำเริญ (2564, หน้า 21-36) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และปัญหาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอบางพลี จำนวน 400 คน การศึกษาเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (SurveyResearch) โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ผลการศึกษา พบว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการทิ้งขยะมูลฝอย พบว่า มีจำนวนถังขยะอย่างเหมาะสม มีการจัดทำข้อบัญญัติในด้านการจับปรับในการทิ้งขยะไม่ถูกที่ และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการขยะ ในด้านการจัดการขยะมูลฝอย มีเจ้าหน้าที่ทำการเก็บขยะอย่างเพียงพอ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ และสามารถแก้ปัญหาร้องเรียนเรื่องขยะได้เป็นอย่างดี และมีการกำหนดช่วงเวลาในการให้บริการเก็บขยะ ในด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง มีการกำหนดเส้นทางการจัดเก็บขยะครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดเก็บขยะตรงเวลาและสม่ำเสมอ มีการ กำหนดเวลาและจำนวนเที่ยวรถเก็บขยะ และมีการตรวจสอบและจัดเก็บขยะที่ตกหล่นจากการขนย้ายไปกำจัด และสุดท้ายในด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย มีสถานที่ทำลายขยะมูล มีการกำจัดขยะถูกสุขลักษณะ มีการแปรสภาพขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น และมีการแยกทำลายตามลักษณะของขยะสำหรับปัญหา และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย พบว่ายังมีปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ปริมาณและลักษณะของขยะมูลฝอย การคัดแยกจัดเก็บและขนขยะมูลฝอย ยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านงบประมาณและบุคลากร ส่วนข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการขยะคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักวิธีกำจัดขยะที่ถูกต้อง และวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ควรมีการแปรสภาพขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ควรเพิ่มช่วงเวลา/เที่ยวรถในการจัดเก็บขยะมูลฝอย และเพิ่มงบประมาณ เช่น งบประมาณ ด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น และอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะตามหลักการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-interview) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,706 คน (สำนักทะเบียน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2565)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ

ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จำนวน 278 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน ธีรวุฒิเอกะกุล, 2543, หน้า 43)

3.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ได้แก่ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, หัวหน้าสำนักงานปลัด, กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ต.บางชนะ อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ และประธานสภา อสม., สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, นักวิเคราะห์นโยบายและแผน, ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวม 10 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เมื่อคำนวณหากลุ่มตัวอย่างได้มาจำนวน 278 คน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ทั้ง 5 หมู่บ้าน เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลและทำให้ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับเลือกเท่า ๆ กัน โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแยกรายหมู่บ้าน ดังนี้

รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านบางชนะบน	467 คน *278/1789	73
หมู่ที่ 2 บ้านคลอกรูด	159 คน *278/1789	25
หมู่ที่ 3 บ้านบางชนะล่าง	149 คน *278/1789	23
หมู่ที่ 4 บ้านคลองสุข	597 คน *278/1789	93
หมู่ที่ 6 บ้านคลองริ่ว	417 คน *278/1789	64
รวม	**1,789** คน	**278**

วิธีเลือกตัวอย่างสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 10 คน ซึ่งประกอบด้วย

1) นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
2) พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
3) นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์	หัวหน้าสำนักปลัด
4) นายจรงค์ โอทอง	กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5) นายกรีฑา รัตนวุฒิ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6) นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ และประธานสภา อสม.
7) นางจีรานันท์ ทองทรัพย์	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
8) นางศิริรัตน์ พันธุจินา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
9) น.ส.กฤติยาพร โอทอง	ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน
10) นางเยาวดี นุ่นรักษา	ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (In-dept interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

3.3.1 แบบสอบถาม

มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย

1) ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย	จำนวน 5 ข้อ
2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	จำนวน 5 ข้อ
3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย	จำนวน 5 ข้อ
4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย	จำนวน 5 ข้อ
5) ด้านรูปแบบการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย	จำนวน 5 ข้อ
6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย	จำนวน 5 ข้อ

โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิด ลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
มาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าวนำมากำหนดเป็นเป็นกรอบให้ตรงกับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถาม แล้วร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ

แบบปลายปิด (Close - ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จ ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความ ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเหมาะสมของข้อคำถามนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช 2) ดร.วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช 3) นายพงษ์ศักดิ์ จ่าแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence : (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 – 1.00

3.4.6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนประจำสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.4.7 เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำไปทดลองใช้ กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มิใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953

3.4.8 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

3.5.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 278 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.5.5 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

3.6.2 วิเคราะห์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3.6.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.7.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{X \times 100}{n}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

n = กลุ่มตัวอย่าง

3.7.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = กลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

n = กลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางรูการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methods) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 278 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3 สรุปแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

$\overline{X}$ หมายถึง คะแนนค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 278 คน เมื่อจำแนกตาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	99	35.60
2. หญิง	179	64.40
อายุ		
1. 18-30 ปี	31	11.20
2. 31-40 ปี	69	24.80
3. 41-50 ปี	146	52.50
4. 51 ปีขึ้นไป	32	11.50
ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	9	3.20
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	68	24.50
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	38	13.70
4. อนุปริญญา / ปวส.	29	10.40
5. ปริญญาตรีขึ้นไป	134	48.20
อาชีพ		
1. เกษตรกร/รับจ้าง	68	24.50
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	108	38.80
3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ	48	17.30
4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน	26	9.40
5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....	28	10.10

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	43	15.50
2. 10,000-15,000 บาท	163	58.60
3. 15,001-20,000 บาท	40	14.40
4. 20,001 บาทขึ้นไป	32	11.50
โดยรวม	**278**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 และเป็นเพศชาย จำนวน 99 คน

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมามีอายุ 31-40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และอายุ 18-30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/ ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 รองลงมาคือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 ระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.40 และระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

4. อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมาคือ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 อาชีพรับราชการ/รัฐสาหกิจ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 อาชีพอื่น ๆ โปรดระบุ (นักเรียน/นักศึกษา) จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 และอาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.40 ตามลำดับ

5. รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมทุกด้าน

(n = 278)

ข้อ	การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย	3.62	0.96	มาก
2.	ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	3.39	1.01	ปานกลาง
3.	ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย	3.36	1.02	ปานกลาง
4.	ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย	3.26	1.05	ปานกลาง
5.	ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย	3.11	1.08	ปานกลาง
6.	ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย	3.29	1.04	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.34**	**1.03**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.34, S.D. = 1.03) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = 0.96) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคืออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.39, S.D. = 1.01) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.36, S.D. = 1.02) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.29, S.D. = 1.04) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.26, S.D. = 1.05) และด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.11, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย

(n = 278)

ข้อ	ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด	3.89	0.97	มาก
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนในกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด	3.49	0.88	ปานกลาง
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด	3.55	1.03	มาก
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะมูลฝอยให้ท่านรับรู้เพียงใด	3.63	0.88	มาก
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีทำปุ๋ยหมักเพียงใด	3.52	1.02	มาก
	โดยรวม	**3.62**	**0.96**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = 0.96) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.89, S.D. = 0.97) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะมูลฝอยให้ท่านรับรู้เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.63, S.D. = 0.88) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.55, S.D. = 1.03) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีทำปุ๋ยหมักเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.52, S.D. = 1.02) และองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนในกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.49, S.D. = 0.88) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

(n = 278)

ข้อ	ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องแก่ท่านเพียงใด	3.42	0.99	ปานกลาง
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะเปียกเพียงใด	3.41	0.98	ปานกลาง
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะทั่วไปเพียงใด	3.35	1.05	ปานกลาง
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะรีไซเคิลเพียงใด	3.38	1.06	ปานกลาง
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะอันตรายเพียงใด	3.39	0.95	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.39**	**1.01**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.39, S.D. = 1.01) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องแก่ท่านเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.42, S.D. = 0.99) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะเปียก เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.41, S.D. = 0.98) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะอันตรายเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.39, S.D. = 0.95) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะรีไซเคิลเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.38, S.D. = 1.06) และองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะทั่วไป เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 1.05) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย

(n = 278)

ข้อ	ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดถังขยะให้กับทุกครัวเรือนอย่างเพียงพอเพียงใด	3.44	1.00	ปานกลาง
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเป็นที่รวบรวมขยะอันตรายเพียงใด	3.28	1.00	ปานกลาง
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดรถเก็บขยะไว้อย่างเพียงพอเพียงใด	3.47	1.06	ปานกลาง
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเตรียมรับขยะชิ้นใหญ่ เช่น ที่นอนเก่า ไว้เพียงใด	3.28	0.98	ปานกลาง
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการเก็บขยะ เพียงใด	3.34	1.07	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.36**	**1.02**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.36, S.D. = 1.02) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดรถเก็บขยะไว้อย่างเพียงพอเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.47, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ หัวข้อองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดถังขยะให้กับทุกครัวเรือนอย่างเพียงพอเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.44, S.D. = 1.00) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการเก็บขยะ เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.34, S.D. = 1.07) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเป็นที่รวบรวมขยะอันตรายเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.28, S.D. = 1.00) และองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเตรียมรับขยะชิ้นใหญ่ เช่น ที่นอนเก่า ไว้เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.28, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย

(n = 278)

ข้อ	ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการกำหนดตารางเวลาเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ชัดเจน เพียงใด	3.28	0.99	ปานกลาง
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเก็บขยะ ได้แจ้งให้ท่านทราบทันทีเพียงใด	3.36	1.10	ปานกลาง
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะในพื้นที่เพียงใด	3.15	1.09	ปานกลาง
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านร่วมประชุมเพื่อหาสถานที่ในการเก็บรวมขยะมูลฝอยเพียงใด	3.35	1.01	ปานกลาง
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปเก็บรวบรวมไว้ที่เดียวกันเพียงใด	3.14	1.07	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.26**	**1.05**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.26, S.D. = 1.05) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเก็บขยะ ได้แจ้งให้ท่านทราบทันทีเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.36, S.D. = 1.10) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านร่วมประชุมเพื่อหาสถานที่ในการเก็บรวมขยะมูลฝอยเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 1.01) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการกำหนดตารางเวลาเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ชัดเจนเพียงใดค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.28, S.D. = 0.99) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะในพื้นที่เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.15, S.D. = 1.09) และองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปเก็บรวบรวมไว้ที่เดียวกันเพียงใดค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.14, S.D. = 1.07) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย

(n = 278)

ข้อ	ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการเก็บค่าจัดเก็บขยะมูลฝอยในราคาที่เหมาะสมเพียงใด	3.15	1.08	ปานกลาง
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยชัดเจนเพียงใด	3.01	1.06	ปานกลาง
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพนักงานที่ให้บริการเก็บขยะที่เพียงพอเพียงใด	3.15	1.14	ปานกลาง
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่ให้บริการเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอเพียงใด	3.17	1.03	ปานกลาง
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการจัดเก็บขยะเป็นที่พึงพอใจแก่ท่านเพียงใด	3.08	1.11	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.11**	**1.08**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.11, S.D. = 1.08) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่ให้บริการเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.17, S.D. = 1.03) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการเก็บค่าจัดเก็บขยะมูลฝอยในราคาที่เหมาะสมเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.15, S.D. = 1.08) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพนักงานที่ให้บริการเก็บขยะที่เพียงพอเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.15, S.D. = 1.14) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการจัดเก็บขยะเป็นที่พึงพอใจแก่ท่านเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.08, S.D. = 1.11) และองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยชัดเจนเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.01, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย

(n = 278)

ข้อ	ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย	ระดับการบริหาร		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำ Social Media มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขยะเพียงใด	3.01	1.03	ปานกลาง
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดช่องทาง Social Media ในการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด	3.50	1.12	มาก
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีระบบการบริหารจัดการขยะที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการพื้นที่เพียงใด	3.24	0.95	ปานกลาง
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ นำระบบมาใช้ในการเก็บสถิติข้อมูลขยะในพื้นที่เพียงใด	3.35	1.06	ปานกลาง
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการคัดแยกขยะ กำจัดขยะเพียงใด	3.37	1.05	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.29**	**1.04**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.29, S.D. = 1.04) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดช่องทาง Social Media ในการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.50, S.D. = 1.12) อยู่ในระดับมาก รองลงมาอยู่ในระดับปากกลาง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการคัดแยกขยะ กำจัดขยะเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.37, S.D. = 1.05) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ นำระบบมาใช้ในการเก็บสถิติข้อมูลขยะในพื้นที่เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 1.06) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีระบบการบริหารจัดการขยะที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการพื้นที่เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.24, S.D. = 0.95) และองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำ Social Media มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขยะเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.01, S.D. = 1.03) ตามลำดับ

4.3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดังนี้

1. จัดให้มีรถเก็บขยะเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และมีการแจ้งวัน เวลา ที่ชัดเจนให้แก่ประชาชนทราบโดยทั่วถึง

2. กำหนดให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะรีไซเคิล ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ของเสียอันตรายจากชุมชน และขยะอื่น ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีระบบคัดแยกและรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท โดยส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐจะเป็นหน่วยงานตัวอย่าง

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีธุรกิจรับซื้อขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน และส่งต่อไปยังโรงงานแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยอินทรีย์ไปทำปุ๋ย หรือนำไปแปรรูปเป็นพลังงานเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าโดยหน่วยงานของรัฐสนับสนุนการนำปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากขยะมูลฝอยไปใช้

5. สนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกจากการนำไปใช้ประโยชน์แล้วนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ในระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยหรือระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินระบบ

6. จัดให้มีระบบการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนที่คัดแยกได้จาก แต่ละครัวเรือน และนำไปบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องยังสถานที่กำจัดที่มีอยู่ แล้วหรือสร้างขึ้นใหม่

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณาแล้วบรรยาย (Descriptive) ให้เหตุผลสรุปประเด็นใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย 2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย 3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย 4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย 5) ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย และ 6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ดังนี้

4.4.1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้สัมภาษณ์ 10 ท่าน ดังนี้

1) นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
2) พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
3) นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักปลัด
4) นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5) นายกรีฑา รัตนวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6) นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ และประธานสภา อสม.
7) นางจีรานันท์ ทองทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
8) นางศิริรัตน์ พันธุจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
9) น.ส.กฤติยาพร โอทอง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน
10) นางเยาวดี นุ่นรักษา ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4.2 ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย

ท่านที่ 1 นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1) ไม่ทำให้บริเวณที่กำจัดขยะเป็นแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค เช่นแมลงวัน ยุง และแมลงสาบ เป็นต้น 2) ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนแก่แหล่งน้ำและพื้นดิน 3) ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม 4) ไม่เป็นสาเหตุแห่งความรำคาญ อันเนื่องมาจาก เสียง กลิ่น ควัน ผงและฝุ่นละออง ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ท่านที่ 2 พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านการกำจัดขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้ 1) การลดปริมาณมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดและการใช้ซ้ำ เป็นขั้นตอนที่จะทำให้ไม่เกิดขยะมูลฝอย เช่น กำหนดให้ผู้ผลิตออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำผลิตภัณฑ์หรือบางส่วนของผลิตภัณฑ์กลับไปใช้ใหม่หรือเข้าไปรีไซเคิลในโรงงานได้ ควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์โดยให้ผู้จำหน่ายสินค้ารับคืนบรรจุภัณฑ์แล้วส่งกลับไปยังโรงงานผู้ผลิตเพื่อนำไปใช้ใหม่ การออกแบบสินค้าที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ เป็นต้น 2) การรีไซเคิล/ การหมักทำปุ๋ย

การรีไซเคิลวัสดุบางประเภทเพื่อนำไปผ่านกระบวนการผลิตเป็นวัตถุดิบหรือสินค้าใหม่ การรีไซเคิลยังรวมถึงการนำขยะอินทรีย์และขยะจากสวนมาหมักทำปุ๋ย 3) การเปลี่ยนขยะให้เป็นพลังงาน เป็นการนำขยะที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้แล้วมาเปลี่ยนให้เป็นพลังงาน ความร้อน พลังงานไฟฟ้า หรือเชื้อเพลิง โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การเผาในเตา แก๊สซิฟิเคชัน ไพโรไลซิส การหมักก๊าซชีวภาพ และการดึงก๊าซจากการฝังกลบขยะ และ 4) การฝังกลบมูลฝอย เป็นลำดับขั้นสุดท้ายของการจัดการขยะ

ท่านที่ 3 นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักปลัด สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ร้อยละ 80 ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอินทรีย์ มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ได้รับการบริหารจัดการที่ถูกหลัก เช่น ขยะอินทรีย์ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักอินทรีย์ หรืออื่น ๆ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ถูกคัดแยก จำหน่าย ร้านรับซื้อของเก่า หรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง ขยะอันตรายชุมชนคัดแยกไปรวบรวม ที่จุดรวบรวมที่กำหนดของหมู่บ้าน/ ชุมชน ขยะทั่วไปนำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกาจัดด้วยพลังงานความร้อนการแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน เช่น เชื้อเพลิง RDF เชื้อเพลิงเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า การส่งเป็นวัตถุดิบให้โรงงานปูนซีเมนต์ เป็นต้น การเผาพร้อมระบบควบคุมมลพิษ การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) การกำจัดแบบผสมผสาน การฝังกลบแบบเทกองควบคุม ขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน และเตาเผาขนาดน้อยกว่า 10 ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย หรือวิธีอื่นที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ส่วนท่านที่ 4 นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 5 นายกรีฑา รัตนวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 6 นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม. สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 7 นางจีรานันท์ ทองทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 8 นางศิริรัตน์ พันธุจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 9 น.ส.กฤติยาพร โอทอง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, และท่านที่ 10 นางเยาวดี นุ่นรักษา ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการแจ้งให้ทราบแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของกระทรวงมหาดไทยกำหนด คือ 1) มูลฝอยทั่วไป ให้แต่ละครัวเรือนบรรจุถุงมัดปากให้มิดชิดและให้ อบต.รับผิดชอบการ

เก็บขนและกำจัด 2) มูลฝอยอินทรีย์ ให้ประชาชนกำจัดเองในครัวเรือนด้วยการทำปุ๋ย หรือจัดทำถังขยะเปียกในครัวเรือน 3) มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ให้ประชาชนนำไปจำหน่ายหรือบริจาค และ 4) มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้ อบต.รวบรวมนำส่ง อบจ.เพื่อส่งกำจัด โดยทั้งหมดนี้จะต้องให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีการกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ 1) ไม่ทำให้บริเวณที่กำจัดขยะเป็นแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค 2) ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน แก่แหล่งน้ำและพื้นดิน 3) ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม 4) ไม่เป็นสาเหตุแห่งความรำคาญ และมีการแนะนำให้ประชาชนแยกขยะเป็น มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอินทรีย์ มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อง่ายต่อการกำจัด

2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ท่านที่ 1 นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สนับสนุนและขยายผลให้ มีการจัดการขยะมูลฝอย มุ่งเน้นระยะต้นทางและกลางทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะส่งเข้าสู่สถานที่กำจัดด้วยกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล เพื่อสามารถนำขยะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นการลดภาระในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป

ท่านที่ 2 พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สถานการณ์ขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปัจจุบันเริ่มเป็นปัญหามากขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากจำนวนขยะที่มีมากขึ้น สาเหตุประการหนึ่ง คือ ประชาชนยังไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทำให้ขยะที่จัดเก็บมีทั้งขยะเปียก ขยะแห้ง หรือแม้แต่ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่มือถือ ถ่านไฟฉาย ฯลฯ ผลจากการไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทำให้ขยะมีน้ำหนักมาก โดยเฉพาะขยะเปียกที่มีน้ำผสมอยู่ จากปัญหาดังกล่าวกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีแนวคิดในการลดปริมาณขยะ ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ ด้วยการขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนได้ร่วมกันลดปริมาณขยะด้วยวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ซึ่งถือว่าเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ประชาชนสามารถมีส่วนในการลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ ที่สำคัญคือ อบต. มีงบประมาณเหลือไว้ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้องชาวตำบลบางชนะได้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ท่านที่ 3 นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักปลัด สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบ้านเรือน หรือเจ้าของประกอบการ อาคารที่พักอาศัย อาคารสำนักงาน สถาบันการศึกษา ห้างสรรพสินค้า โรงแรม สถานประกอบการและสถานที่อยู่อาศัยอื่น ๆ ดำเนินการคัดแยกและเก็บกักขยะที่เกิดขึ้น เนื่องจากปัจจุบันประชาชนในเขตพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้ ทำให้นำไปปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้อง

ส่วนท่านที่ 4 นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 5 นายกรีฑา รัตนวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 6 นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม. สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 7 นางจีรานันท์ ทองทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 8 นางศิริรัตน์ พันธุจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 9 น.ส.กฤติยาพร โอทอง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, และท่านที่ 10 นางเยาวดี นุ่นรักษา ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการแนะนำประชาชนในพื้นที่ ว่าก่อนที่จะนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ต้องมีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยภายในบ้าน เพื่อเป็นการสะดวกแก่ผู้เก็บขนและสามารถนำขยะบางชนิดไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว รวมทั้งง่ายต่อการนำไปกำจัดอีกด้วย

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการรณรงค์และส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล เพื่อสามารถนำขยะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นการลดภาระในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถนำขยะบางชนิดไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้อีกด้วย

3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย

ท่านที่ 1 นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมาตรการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยดังต่อไปนี้ 1) เก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วในถุงหรือถังรองรับขยะแบบแยกประเภทที่หน่วยราชการกำหนด 2) เก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่กีดขวางทางเดิน อยู่ห่างจากสถานที่ประกอบ

อาหาร ที่รับประทานอาหาร และแหล่งน้ำดื่ม 3) ให้เก็บกักขยะอันตราย หรือภาชนะบรรจุสารที่ไม่ทราบแน่ชัด เป็นสัดส่วนแยกต่างหากจากขยะอื่น ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของสารพิษ หรือการระเบิดเพื่อแยกทิ้งตามรูปแบบการเก็บรวบรวมของ อปท. ซึ่งมี 3 แบบหลัก ๆ ได้แก่ 1. การเก็บจากหน้าบ้านพร้อมขยะทั่วไปโดยการเก็บขนมีช่องแยกขยะอันตราย 2. การเก็บจากหน้าบ้านตามวันที่กำหนดโดยมีรถเก็บขยะอันตรายโดยเฉพาะและ 3. การนำไปทิ้งในภาชนะหรือสถานที่รวบรวมขยะอันตรายของชุมชนที่จัดไว้เฉพาะ 4) ห้ามเก็บกักขยะอันตรายไว้รวมกัน โดยให้แยกเก็บเป็นประเภท ๆ หากเป็นของเหลวให้ใส่ถังหรือภาชนะบรรจุที่มิดชิดและไม่รั่วไหล และห้ามเทของเหลวต่างชนิดปนกันเนื่องจากอาจเกิดการระเบิดหากเป็นของแข็ง หรือกึ่งของแข็งให้เก็บใส่ถังหรือภาชนะที่แข็งแรง 5) หลีกเลี่ยงการเก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วและมีคุณสมบัติที่เหมาะแก่การเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค หรือที่อาจเกิดการรั่วไหลของสารพิษไว้เป็นเวลานาน 6) หากมีการใช้น้ำทำความสะอาดวัสดุคัดแยกแล้วหรือวัสดุเหลือใช้ที่มีไขมัน หรือตะกอนน้ำมันปนเปื้อน จะต้องระบายน้ำเสียนั้นผ่านตะแกรงและบ่อดักไขมันก่อนระบายสู่ท่อน้ำสาธารณะ และ 7) ห้ามเผา หลอม สกัดหรือดำเนินกิจกรรมอื่นใด เพื่อการคัดแยก การสกัดโลหะมีค่าหรือการทำลายขยะในบริเวณที่พักอาศัย หรือพื้นที่ที่ไม่มีระบบป้องกันและควบคุมของเสียที่จะเกิดขึ้น

ส่วนท่านที่ 2 พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 3 นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักปลัด สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 4 นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 5 นายกรีฑา รัตนวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 6 นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม. สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 7 นางจีรานันท์ ทองทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 8 นางศิริรัตน์ พันธุจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 9 น.ส.กฤติยาพร โอทอง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, และท่านที่ 10 นางเยาวดี นุ่นรักษา ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการขยะในชุมชน จะต้องจัดเตรียมภาชนะ และรถสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ตามข้อกำหนด คือ สถานที่ที่ใช้สำหรับเก็บกักขยะรวมในชุมชนจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1) ผนังต้องทำด้วยวัสดุถาวรและทนไฟ 2) พื้นผิวภายในต้องเรียบและกันน้ำซึม 3) ต้องมีการป้องกันกลิ่น น้ำฝน และสัตว์คุ้ยเขี่ยหรือพาหะนำโรค 4) มีความสะดวกในการทำความสะอาดและรวบรวมน้ำเสียที่เกิดจากขยะเพื่อนำไปบำบัด 5) ต้องมี

ระบบระบายและถ่ายเทอากาศที่ดี และป้องกันน้ำเข้าสู่สถานที่เก็บกัก 6) ตั้งอยู่ห่างจาก แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค สถานที่ประกอบอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร บริเวณที่เลี้ยงเด็กอ่อน หรือสนามเด็กเล่นตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 7) ตั้งอยู่ในบริเวณที่สาธารณชนเข้าถึงได้ง่าย และรถเก็บขนขยะสามารถเข้าไปดำเนินการขนถ่ายได้สะดวก 8) มีเครื่องปิดกั้นให้พ้นจากสายตาสาธารณชนและมีรั้วรอบขอบชิด และ 9) มีเครื่องหมายแสดงว่าเป็นสถานที่เก็บกักขยะ ป้ายแสดงแผนการเก็บขนและแผนฉุกเฉินสำหรับช่วงเวลาที่ความจุของสถานที่ไม่เพียงพอเนื่องจากความล่าช้าในการขนส่งขยะไปจัดการ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดคือ ของเสียทั้งหมด รวมทั้งวัสดุที่ถูกคัดแยกเพื่อการรีไซเคิล จะต้องถูกเก็บกักในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดผลต่อสุขภาพ ปลอดภัยจากไฟและอันตรายอื่น ๆ และไม่เป็นแหล่งที่เอื้อต่อการเป็นอาหารหรือที่อยู่อาศัยของพาหะนำโรคต่าง ๆ ปราศจากการ รั่วซึม โดยของเสียที่ประกอบด้วยขยะเศษอาหาร จะต้องถูกเก็บในภาชนะที่มิดชิด ซึ่งไม่มี การดูดซึม ไม่มีการรั่วไหล ทนทาน ทำความสะอาดง่าย และปลอดภัยต่อการจับถือ ภาชนะจัดเก็บต้องมีขนาดและจำนวนที่เหมาะสมต่อปริมาณของเสียจากอาหาร ขยะมูลฝอยอื่น ๆ และเถ้าถ่าน ที่เกิดจากที่พักอาศัยและสถานีเก็บกักชั่วคราวในระหว่างรอ การรวบรวมขนส่ง ภาชนะจัดเก็บจะต้องได้รับการดูแลอย่างดี ซึ่งไม่ก่อให้เกิดการรบกวน และไม่เป็นแหล่งอาศัย แหล่งอาหาร และแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค ทุกครั้งที่ นำภาชนะไปให้บริการภาชนะจะต้องปราศจากซากของเสียตกค้างหลงเหลืออยู่

4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย

ท่านที่ 1 นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการกำหนดความถี่ในการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) ลักษณะของมูลฝอย เช่น บริเวณจุดที่มีมูลฝอยประเภทที่ย่อยสลายง่ายเป็น ส่วนใหญ่ เช่น ตลาดสด ควรให้บริการเก็บขนทุกวันอย่างน้อยวันละครั้ง ซึ่งควรให้บริการเก็บ ขนถี่กว่าจุดที่มีมูลฝอยประเภทกระดาษ พลาสติก โลหะ หรือมูลฝอยแห้งเป็นส่วนใหญ่ สำหรับบ้านพักอาศัยและกิจกรรมอื่น อาจให้บริการเก็บขนทุกวัน หรือวันเว้นวัน หรือสัปดาห์ ละ 2-3 ครั้ง ก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ไม่ควรเกินสัปดาห์ละครั้ง 2) ขนาดพื้นที่หรือความจุของสถานที่เก็บกักมูลฝอย ในบางแห่งจะมีปัญหาเรื่อง พื้นที่วางภาชนะรองรับมูลฝอย หรือพื้นที่เก็บมูลฝอยมีจำกัด อาจเนื่องจากความคับแคบของพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถเก็บสะสมขยะมูลฝอยไว้ได้นาน หรือในบริเวณที่ต้องการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นพิเศษ ก็จำเป็น ต้องให้บริการเก็บขนถี่กว่าปกติทั่วไป 3) สภาพภูมิอากาศ ในสภาพอากาศร้อน มูลฝอยจะย่อยสลายได้เร็ว ส่วนในช่วง ฤดูฝน ก็อาจทำให้เกิดการหมักของมูลฝอย เกิดการเน่าเสียได้เร็วกว่าปกติ

ดังนั้นการเก็บขน ในช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน จึงควรจะถูกว่าช่วงฤดูหนาว สภาพอากาศในประเทศไทยไม่ค่อย แตกต่างกันมากในช่วงแต่ละฤดู ดังนั้นจึงอาจไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนความถี่ใหม่ก็ได้ 4) ช่วงเวลาเก็บขน เช่น ในบริเวณชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่เป็นย่านธุรกิจ หรือ บริเวณจราจรหนาแน่น แม้จะเป็นจุดที่มีมูลฝอยมาก และควรได้รับการเก็บขนมากกว่าวันละครั้งก็ตาม แต่อาจไม่สะดวกในการเก็บขนวันละหลายครั้ง ดังนั้นการให้บริการในจุดดังกล่าว ควรหลีกเลี่ยงช่วงที่เป็นชั่วโมงเร่งด่วนหรือชั่วโมงทำงาน โดยอาจต้องบริการช่วงเช้ามืดหรือช่วงกลางคืนแทน ดังที่พบเห็นโดยทั่วไปในเมืองใหญ่ของประเทศไทย และ 5) ลักษณะกิจกรรมของประชาชน เช่น ช่วงที่มีการจัดงานประเพณี เทศกาลต่าง ๆ ช่วงวันหยุดยาว ช่วงปิดเทอม วันหยุดราชการ หรือการจัดกิจกรรมเป็นพิเศษในพื้นที่ เช่น การ 1 จัดงานออกร้าน งานนิทรรศการ งานเทศกาลบันเทิงต่าง ๆ ที่มีการจัดให้มีการค้าขาย โดยเฉพาะสินค้าพวกอาหาร จะเป็นช่วงที่อาจมีการผลิตมูลฝอยมากกว่าปกติ ดังนั้นจึงควรเพิ่มความถี่การบริการในช่วงดังกล่าวมากขึ้นเป็นพิเศษ

ท่านที่ 2 พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และนำส่งกำจัดให้ถูกหลักวิชาการของ อปท. ให้ดำเนินการตามมาตรฐานและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ส่วนท่านที่ 3 นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักปลัด สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 4 นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 5 นายกรีฑา รัตนวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 6 นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม. สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 7 นางจีรานันท์ ทองทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 8 นางศิริรัตน์ พันธุจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 9 น.ส.กฤติยาพร โอทอง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, และท่านที่ 10 นางเยาวดี นุ่นรักษา ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการขนส่ง หรือเคลื่อนย้ายขยะ ที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ อปท. ได้อย่างถูกต้องอยู่แล้ว เช่น 1) ควบคุมดูแลมิให้มีการบรรทุกขยะเกินพิกัดน้ำหนักที่กำหนดไว้ สำหรับรถเก็บรวบรวมขยะนั้น ๆ 2) ปฏิบัติตามข้อจำกัดน้ำหนัก และระเบียบวิธีการขนส่งวัสดุบนถนนสาธารณะซึ่งกำหนด โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) ขยะจะต้องถูกขนส่งในภาชนะบรรจุหรือตู้ที่ปิดของยานพาหนะขนส่ง อาทิ การปิดฝาด้านข้าง และด้านท้ายของรถยนต์เก็บขนขยะ

แบบเปิดข้างเทท้ายในระหว่างการขนส่ง 4) ควบคุมการรั่วไหลของน้ำชะขยะ ระหว่างการขนส่งโดยการจัดให้มีถังรองรับน้ำชะขยะ 5) ควบคุมการหกหล่น ปลิวฟุ้งของขยะออกนอกยานพาหนะขนส่งโดยจัดให้มีผ้าใบหรือตาข่ายปกคลุมขยะในระหว่างการขนส่ง 6) ขนส่งขยะรีไซเคิลแยกต่างหากจากขยะย่อยสลาย ขยะทั่วไปและขยะอันตราย 7) ขยะอันตรายจะต้องขนส่งแยกต่างหากจากขยะรีไซเคิล ขยะย่อยสลาย และขยะทั่วไป และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อกำหนดของการขนส่งวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติ วัตถุอันตรายหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 8) จำกัดความเร็วของรถในช่วงที่วิ่งผ่านชุมชน บริเวณทางร่วมหรือทางแยกให้มีความเร็วไม่เกิน 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อป้องกันปัญหาด้านการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองและอุบัติเหตุ 9) พนักงานขับรถ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด และ 10) ห้ามมิให้ระบายน้ำชะขยะ และน้ำเสียที่เกิดจากการล้าง หรือทำความสะอาดรถยนต์เก็บขนขยะลงสู่แม่น้ำ แหล่งน้ำ ลำน้ำ คลองระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ โดยปราศจากการบำบัดจนได้ค่าตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ติดตั้งป้ายหรือเครื่องหมายแสดงทางเข้าสถานที่กำจัดขยะให้ชัดเจน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากประชาชนที่สัญจรผ่านไปมา

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย มีการกำหนดความถี่ในการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) ลักษณะของมูลฝอย 2) ขนาดพื้นที่หรือความจุของสถานที่เก็บกักมูลฝอย 3) สภาพภูมิอากาศ 4) ช่วงเวลาเก็บขน และ 5) ลักษณะกิจกรรมของประชาชน โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และนำส่งกำจัดให้ถูกหลักวิชาการของ อปท. ให้ดำเนินการตามมาตรฐานและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5) ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย

ท่านที่ 1 นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ อาทิ เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ส่วนท่านที่ 2 พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 3 นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักปลัด สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 4 นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 5 นายกรีฑา รัตนวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 6 นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม. สัมภาษณ์

เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 7 นางจีรานันท์ ทองทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 8 นางศิริรัตน์ พันธุจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, ท่านที่ 9 น.ส.กฤติยาพร โอทอง ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565, และท่านที่ 10 นางเยาวดี นุ่นรักษา ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ปฏิบัติการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ตามหลักบริการได้อย่างถูกต้องอยู่แล้ว ได้แก่ 1) จัดเก็บขยะให้หมดทุกวันหรือให้มีปริมาณขยะตกค้างน้อยที่สุด เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องกลิ่น ทัศนียภาพและพาหะนำโรค 2) จัดเก็บขยะแยกตามประเภท/ชนิดของขยะที่ได้คัดแยกไว้ เช่น การจัดเก็บขยะรีไซเคิล แยกต่างหากจากขยะย่อยสลาย ขยะทั่วไปและขยะอันตราย 3) ควบคุมมิให้เกิดการฟุ้งกระจายของขยะและการหกรั่วของน้ำชะขยะในขณะจัดเก็บรวบรวม และ 4) ห้ามมิให้ระบายน้ำเสียที่เกิดจากการล้างหรือทำความสะอาดภาชนะและสถานที่เก็บกักขยะ ลงสู่แม่น้ำ แอ่งน้ำ ลำน้ำ คลองระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และได้ปฏิบัติการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอยตามหลักบริการได้อย่างถูกต้องอยู่แล้ว

6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย

ทุกท่านให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการใช้ระบบและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) การจัดทำฐานข้อมูลและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นปัจจุบัน 2) เตรียมความพร้อมในการจัดทำระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ 3) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ 4) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานในระดับ อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในภาพรวม

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย มีการใช้ระบบและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) บริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นปัจจุบัน 2) เตรียมความพร้อมในการจัดทำระบบกำจัดขยะมูลฝอย 3) การติดตามและ

ประเมินผล และ 4) การประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยให้แก่ทุกภาคส่วน

7) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทุกท่านให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ได้ดังนี้ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มาควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะของเทศบาลเพิ่มเติม เช่น การจัดหาถังบรรจุขยะเพิ่มเติม การจัดหารถเก็บขยะให้สามารถให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มามากขึ้น ซึ่งจะทำให้ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนลดลง 2) การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทุกระดับ รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของความสำคัญที่ต้องมีการจัดการขยะมูลฝอย ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน การเข้าถึงความรู้ดังกล่าวโดยผ่านขบวนการฝึกอบรม การศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานหรือท้องถิ่นอื่น ๆ 3) การประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งการ คัดแยกขยะและลดขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรริเริ่มทำโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นชุมชนอยู่เสมอ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ เช่น จัดทำโครงการขยะ Recycle และ 5) ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน การคัดแยกขยะจากครัวเรือน หรือจากแหล่งกำเนิด เป็นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเวลา ไม่มีขยะมูลฝอยตกค้างเกิดขึ้น

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยขอนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,706 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จำนวน 278 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, หัวหน้าสำนักงานปลัด, กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ต.บางชนะ อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ และประธานสภา อสม., สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, นักวิเคราะห์นโยบายและแผน, ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ อาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตัวเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการนัดวันเวลาสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย และด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

1) ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ประชาชน มีการประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะมูลฝอยแก่ประชาชน ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ประชาชน จัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีทำปุ๋ยหมัก และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในกำจัดขยะมูลฝอย

2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องแก่ประชาชน มีการคัดแยกขยะเป็นขยะเปียก มีการคัดแยกขยะเป็นขยะอันตราย หัวข้อ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะรีไซเคิล และ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะทั่วไป

3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย พบว่า โดยรวมและรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการจัดรถเก็บขยะไว้อย่างเพียงพอ มีการจัดถังขยะให้กับทุกครัวเรือนอย่างเพียงพอ มีการจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการเก็บขยะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเป็นที่รวบรวมขยะอันตรายและมีการจัดพื้นที่เพื่อเตรียมรับขยะชิ้นใหญ่ เช่น ที่นอนเก่าไว้

4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย พบว่า โดยรวมและรายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเก็บขยะ ได้แจ้งให้ประชาชนทราบทันที เปิดโอกาสให้ท่านร่วมประชุมเพื่อหาสถานที่ในการเก็บรวมขยะมูลฝอย มีการกำหนดตารางเวลาเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ชัดเจน มีพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะในพื้นที่ และมีการนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปเก็บรวบรวมไว้ที่เดียวกัน

5) ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย พบว่า โดยรวมและรายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่ให้บริการเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอ มีการเก็บค่าจัดเก็บขยะมูลฝอยในราคาที่เหมาะสม มีพนักงานที่ให้บริการเก็บขยะที่เพียงพอ มีการให้บริการจัดเก็บขยะเป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชน และมีการจัดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยชัดเจน

6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการเปิดช่องทาง Social Media ใน

การแจ้งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ประกอบด้วยมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการคัดแยกขยะ กำจัดขยะ มีการนำระบบมาใช้ในการเก็บสถิติข้อมูลขยะในพื้นที่ มีระบบการบริหารจัดการขยะที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการพื้นที่และมีการนำ Social Media มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขยะ

5.1.3 ผลการรวบรวมแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

1) จัดให้มีรถเก็บขยะเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และมีการแจ้งวัน เวลา ที่ชัดเจนให้แก่ประชาชนทราบโดยทั่วถึง

2) กำหนดให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะรีไซเคิล ขยะมูลฝอย อินทรีย์ ของเสียอันตรายจากชุมชน และขยะอื่น ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีระบบคัดแยกและรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท โดยส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐจะเป็นหน่วยงานตัวอย่าง

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีธุรกิจรับซื้อขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน และส่งต่อไปยังโรงงานแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยอินทรีย์ไปทำปุ๋ย หรือนำไปแปรรูปเป็นพลังงานเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าโดยหน่วยงานของรัฐสนับสนุนการนำปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากขยะมูลฝอยไปใช้

5) สนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกจากการนำไปใช้ประโยชน์แล้วนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ในระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยหรือระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินระบบ

6) จัดให้มีระบบการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนที่คัดแยกได้จาก แต่ละครัวเรือน และนำไปบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องยังสถานที่กำจัดที่มีอยู่ แล้วหรือสร้างขึ้นใหม่

5.1.4 ผลการรวบรวมบทสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

1.1) ควรศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ

1.2) ควรจัดให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยการควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์ การนำขยะกลับมาใช้ การเปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน และการฝังกลบขยะมูลฝอย

1.3) ควรมีการแจ้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนรับทราบรวมถึงการให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากขยะมูลฝอยได้อย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้

2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

2.1) ควรมีสนับสนุนและขยายผลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมตลอดกระบวนการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

2.2) ควรมีการกำหนดหรือจัดทำระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ ตามหลักวิชาการเพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป

2.3) ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับประชาชนทุกส่วนอย่างครอบคลุม ทั่วถึงและเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

2.4) ควรมีการแนะนำให้ประชาชนได้รู้ถึงการนำขยะที่ผ่านการคัดแยกมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง พร้อมกับมีการกำหนดตัวบุคคลในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

3.1) ควรมีการกำหนดมาตรการและรูปแบบการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยให้ชัดเจน

3.2) ควรมีการจัดเตรียมภาชนะ รถสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยรวมถึงการแสดงเครื่องหมายต่าง ๆ ที่บ่งบอกว่าเป็นสถานที่ที่เก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยตามข้อกำหนด

4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

4.1) ควรมีการกำหนดความถี่และช่วงเวลาในการเก็บขนขยะมูลฝอยตามหลักวิชาการ

4.2) ควรมีการกำหนดขนาดพื้นที่และความจุของสถานที่ในการเก็บขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศ

4.3) ควรจัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และนำส่งกำจัดให้ถูกหลักวิชาการของ อปท. ให้ดำเนินการตามมาตรฐานและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5) ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

5.1) ควรมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ อาทิ เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5.2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ปฏิบัติการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ตามหลักบริการที่ถูกต้องตามหลักวิชการ

6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ประกอบด้วย

6.1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ระบบและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ

7) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

7.1) ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะของเทศบาลเพิ่มเติม เช่น การจัดหาถังบรรจุขยะเพิ่มเติม การจัดหารถเก็บขยะให้สามารถให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ

7.2) ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทุกระดับ รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของความสำคัญที่ต้องมีการจัดการขยะมูลฝอย ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน การเข้าถึงความรู้ดังกล่าวโดยผ่านขบวนการฝึกอบรม การศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานหรือท้องถิ่นอื่น ๆ

7.3) ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งการคัดแยกขยะและลดขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด

7.4) ควรริเริ่มทำโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นชุมชนอยู่เสมอ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ เช่น จัดทำโครงการขยะ Recycle

7.5) ควรส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน การคัดแยกขยะจากครัวเรือน หรือจากแหล่งกำเนิด เป็นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเวลา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

5.2.1 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย

ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย และด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากปัจจุบันนี้มีขยะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี มีทั้งขยะจากภายนอกอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ครัวเรือน และสารเคมีอันตรายกลายเป็นต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ในขณะที่กระบวนการกำจัดขยะตกค้างยังไม่ได้รับการแก้ไข และการบริหารจัดการยังไม่ถูกหลักวิชาการเท่าที่ควร (พิชญามญชุ์ แขวงเมือง, 2563, หน้า 10) ประกอบกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่มีประชากรมากและเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของภาคใต้ส่งผลให้มีปริมาณขยะเกิดขึ้นในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยขยะมูลฝอยที่พบส่วนใหญ่มีทั้งชนิดขยะอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติเช่น เศษอาหาร เศษพืช ผัก ผลไม้ฯลฯ ทั้งจากแหล่งอุตสาหกรรม สถานประกอบการค้าปลีก ค้าส่ง ห้างร้าน ครัวเรือน พบมากที่สุดร้อยละ 64 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ ทั้งนี้เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ดำรงชีพในภาคเกษตรกรรม ประมงโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญคือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ เช่น เงาะโรงเรียน และมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยนางรม หอยแครง ปลาเก๋า ปลากะพงขาว ฯลฯ เมื่อเฉลี่ยเป็นรายวันพบว่าแต่ละวันจะมีขยะเกิดขึ้นประมาณ 720.50 ตัน โดยแบ่งเป็นกำจัดทิ้งเพียง 560.55 ตันต่อวัน ซึ่งสอดคล้องกับกรมควบคุมมลพิษ (2544, หน้า 16) ที่กล่าวว่า ปริมาณมูลฝอยนับวันจะเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม และจำนวนประชากร ส่วนที่เหลือจะถูกนำไปคัดแยกตามหลักการ แต่เมื่อพิจารณาถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ยังไม่มีบริการเก็บขนขยะอยู่ถึง 60 แห่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.80 ซึ่งไม่สอดคล้องกับศุภศร์มา ยี่สุ่นศรี (2554, หน้า 26) ที่ได้สรุปขั้นตอนการจัดการขยะมูลฝอยไว้หลากหลายรูปแบบ เช่น การป้องกันการเกิดมูลฝอย การลดปริมาณมูลฝอย การนำผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ การแปรสภาพมูลฝอยเพื่อหมุนเวียนมาใช้ประโยชน์ และการกำจัด ในขณะที่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (2560, หน้า 69) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวิธีการดำเนินงานในการจัดการมูลฝอย ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวม การขนส่ง การแปรสภาพ และการกำจัด หรือทำลาย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ภมร ขันธหัตถ์ และคณะ (2565, หน้า 50-62) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีที่พบว่า ระดับการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การวิจัยของพิชญามญชุ์ แขวงเมือง, วิทยา เจริญศิริ และยุภาพร ยุภาศ (2562, หน้า 683-639) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า (1) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ประกอบด้วย (1.1) ควรศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ (1.2) ควรจัดให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยการควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์ การนำขยะกลับมาใช้ การเปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน และการฝังกลบขยะมูลฝอย และ (1.3) ควรมีการแจ้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนรับทราบรวมถึงการให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากขยะมูลฝอยได้อย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ (2) ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประกอบด้วย (2.1) ควรมีสนับสนุนและขยายผลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมตลอดกระบวนการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง (2.2) ควรมีการกำหนดหรือจัดทำระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ ตามหลักวิชาการเพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป (2.3) ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับประชาชนทุกส่วนอย่างครอบคลุม ทั่วถึงและเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และ (2.4) ควรมีการแนะนำให้ประชาชนได้รู้ถึงการนำขยะที่ผ่านการคัดแยกมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องพร้อมกับมีการกำหนดตัวบุคคลในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (3) ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย ประกอบด้วย (3.1) ควรมีการกำหนดมาตรการและรูปแบบการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยให้ชัดเจนและ (3.2) ควรมีการจัดเตรียมภาชนะ รถสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยรวมถึงการแสดงเครื่องหมายต่าง ๆ ที่บ่งบอกว่าเป็นสถานที่ที่เก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยตามข้อกำหนด (4) ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย ประกอบด้วย (4.1) ควรมีการกำหนดความถี่และช่วงเวลาในการเก็บขนขยะมูลฝอยตามหลักวิชาการ (4.2) ควรมีการกำหนดขนาดพื้นที่และความจุของสถานที่ในการเก็บขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศ และ (4.3) ควรจัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และนำส่งกำจัดให้ถูกหลักวิชาการของ อปท. ให้ดำเนินการตามมาตรฐานและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (5) ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ประกอบด้วย (5.1) ควรมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ อาทิ เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และ (5.2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ปฏิบัติการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย ตามหลักบริการที่ถูกต้องตามหลักวิชการ (6) ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ประกอบด้วย ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ระบบและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ และ (7) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย (7.1) ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะของเทศบาลเพิ่มเติม เช่น การจัดหาถังบรรจุขยะเพิ่มเติม การจัดหารถเก็บขยะให้

สามารถให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ (7.2) ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทุกระดับ รวมทั้งผู้นำท้องถิ่น โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของความสำคัญที่ต้องมีการจัดการขยะมูลฝอย ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน การเข้าถึงความรู้ดังกล่าวโดยผ่านขบวนการฝึกอบรม การศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานหรือท้องถิ่นอื่น ๆ (7.3) ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งการคัดแยกขยะและลดขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด (7.4) ควรริเริ่มทำโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นชุมชนอยู่เสมอ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ เช่น จัดทำโครงการขยะ Recycle และ (7.5) ควรส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน การคัดแยกขยะจากครัวเรือน หรือจากแหล่งกำเนิดเป็นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเวลา สอดคล้องงานวิจัยของสุภัคชัย บดิการ (2561, หน้า ก-ข) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้นำเสนอข้อเสนอแนะว่าควรให้มีการรณรงค์ ทำความเข้าใจ ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยให้แต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนของตนเองก่อน และนำขยะที่แยกได้เข้าสู่กระบวนการต่าง ๆ รวมถึงสอดคล้องกับพิชญามญชุ์ แขวงเมือง และคณะ (2562, หน้า 683-639) ที่เสนอแนะว่าหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานเอกชนควรกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนงบประมาณและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้องค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการ ทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครรังสิต และควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และสร้างความตะหนักในเรื่อง ของสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยก ขยะมูลฝอย และสอดคล้องกับมาลัย เอี่ยมจำเริญ (2564, หน้า 21-36) ที่เสนอแนะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักวิธีกำจัดขยะที่ถูกต้องและวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ควรมีการแปรสภาพขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ควรเพิ่มช่วงเวลา/เที่ยวรถในการจัดเก็บขยะมูลฝอย และเพิ่มงบประมาณ เช่น งบประมาณ ด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น และอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ควรกำหนดให้มีนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการการเก็บขนขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

2) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ควรกำหนดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยให้ชัดเจน

3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะควรนำ สื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2) ควรศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงลึก

3) ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *ประไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหามกุฏราชวิทยาลัย.* นครปฐม: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(1) หนังสือทั่วไป:

กรมควบคุมมลพิษ. (2544). *คู่มือแนวทางการลดคัด แยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด.

_____. (2559). *สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2559.* กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). *ฐานข้อมูลด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย.* กรุงเทพฯ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (2560). *การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน.* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.

กรมอนามัย. (2561). *สถานบริการสาธารณสุขต้นแบบลดโลกร้อน.* กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.

กระทรวงมหาดไทย. (2562). *แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กาสัก เต๊ะขันหมาก. (2565). *หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

เกษม จันทร์แก้ว. (2540). *โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดำรงค์ วัฒนา. (2545). *ทฤษฎีองค์การ.* ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์.* อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2560). *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ.* กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. (2561). *การปกครองท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโต.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2560). *การพัฒนาประเทศโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2560). *แผนพัฒนาจังหวัด.* สุราษฎร์ธานี: สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี.

พิมลจรรย์ นามวัฒน์. (2544). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เท็กซ์แอนด์เจอร์นัล.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). *องค์การและการจัดการ (Organization and Management : O & M).* กรุงเทพฯ: ธรรมสาร

สมคิด บางโม. (2537). *การบริหารองค์กรสมัยใหม่.* กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สวัสดิ์ โนนสูง. (2561). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

(2) วิทยานิพนธ์/ สารนิพนธ์ และรายงานวิจัย:

กิตติมา เนตรพุกกณะ. (2563). *การพัฒนากระบวนการจัดการขยะของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.* (วิจัยค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.

จักรกริช หมอประกอบ. (2547). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการทหารในศูนย์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร.* (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ปิยรัช อยู่รักชาติ (2561). *ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครรังสิต.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี

พิชญามญชุ์ แขวงเมือง. (2563). *การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

พิชญามญชุ์ แขวงเมือง, วิทยา เจริญศิริ และยุภาพร ยุภาศ. (2562). *การจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ศราวุฒิ ทับผดุง. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

ศรินทร์ทิพย์ กริมเขียว. (2559). *การพัฒนาบทเรียนสาเร็จรูปวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง น้ำ ฟ้า และดวงดาวสาหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

ศุภัศร์มา ยี่สุ่นศรี. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติกบพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

สุภัคชัย บดิการ. (2561). *การศึกษาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลนาเหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

(3) วารสารทางวิชาการ:

เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม, อานุภาพ รักษ์สุวรรณ และดนุสรณ์ กาญจนวงศ์. (2563). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการขยะของเทศบาลเมืองหัวหิน. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 16*(1)

นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2565). แรงงานแพลตฟอร์มในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล. *วารสารวิชาการแสงอีสาน, 18*(1).

ภมร ขันธหัตถ์ และคณะ. (2565). การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 9*(5).

มาลัย เอี่ยมจำเริญ. (2564). การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 8*(15).

สันชัย พรมสิทธิ์. (2562). การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่กลางเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 9*(1).

สิทธิพร เขาอุ่น, กฤษณะ ดาราเรือง และ สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา. (2564). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 7*(2).

อนุสรณ์ ปัตตนาภรณ์. (2560). ประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานคร. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University, 4*(2).

(4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2565). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎรธานี.* ค้นหาเมื่อ 15 ตุลาคม 2565. จาก http://www.dla.go.th/index.jsp.

องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ. (2565). *ข้อมูลทั่วไป.* ค้นหาเมื่อ 15 ตุลาคม 2565. จาก https://www.bangchana.go.th.

(5) สัมภาษณ์ :

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565.

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565.

หัวหน้าสำนักปลัด, 6 กุมภาพันธ์ 2565.

กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565.

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565.

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม., วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน, วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.

ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน, วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.

2. ภาษาอังกฤษ

Holloway V. William. (1959). *State and Local Government in the United States.* New York : McGraw-Hill.

John J. Clark. 1 Clark. (1957). *Jong J. Outline of Local Government of The United Kingdom*. London: Sir Issac Pitman and Son, Ltd.

Montagu, Harris G. (1984). *Comparative Local Government*. Great Britain: William Brendon and son Lt.d.

Robson, W. A. (1953). *Local government in eneyclopedia of Social Science.* New York: The Macmillan.

Schermerhorn, J. R. (1999). *Management*. (6th ed.). New York: John Wiley & Sons.

Wit A. Daniel. (1967). *Comparative Survey of Local Govt. and Administration.* Bangkok : Kurusapha Press.

บุคลานุกรม

บุคลานุกรม

1. นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ,
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565.
2. พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ,
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565.
3. นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์, หัวหน้าสำนักปลัด, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565.
4. นายจรงค์ โอทอง, กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี,
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565.
5. นายกรีฑา รัตนวุฒิ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี,
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565.
6. นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา
อสม., สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.
7. นางจีรานันท์ ทองทรัพย์, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ,
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.
8. นางศิริรัตน์ พันธุจินา, นักวิเคราะห์นโยบายและแผน, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.
9. น.ส.กฤติยาพร โอทอง, ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.
10. นางเยาวดี นุ่นรักษา, ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์

วุฒิการศึกษา : Ph.D. (Sociology) Pune
: M.A. (Political Sciences) Nehru Institute of Social Sciences, Pune
: M.A. (Sociology) Nehru Institute of Social Sciences, Pune
: พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
: อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

2. ดร.วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์

วุฒิการศึกษา : ปร.ด. (อาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
: รป.ม. (อาชญาวิทยาและการบริหารงาน ยุติธรรม)มหาวิทยาลัยรังสิต

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

3. นายพงษ์ศักดิ์ จ่าแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วุฒิการศึกษา : ระดับประถมศึกษา โรงเรียนศิริราษฎ์วิทยา
: ระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาลัยศรีปทุม

ประวัติการทำงาน : พ.ศ.2551 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ.2558-2562 ดำรงตำแหน่งกำนัน ตำบลทุ่งกง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ.2564-ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์ ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ วันที่ ๑๗ พฤศจิยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- สรุป
- ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว.
2.
ดร.วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์
๒๘/๑๑/๒๕๖๕

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

การจ่ายหนังสือราชการ
☐ สำนักปลัดฯ
☐ สนง.เลขานุการ อบจ.
☐ สำนักช่าง
☐ สำนักการศึกษาฯ
☐ กอง.....

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
เลขที่รับ 1718
วันที่ ๒๑ ก.พ. ๒๕๖๖ เวลา 10.43

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๗๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายพงษ์ศักดิ์ จ่าแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายพงษ์ศักดิ์ จ่าแก้ว)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒๐ ก.พ. ๒๕๖๖

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

การจ่ายหนังสือราชการ
☐ สำนักปลัดฯ
☐ สนง.เลขานุการ อบจ.
☐ สำนักช่าง
☐ สำนักการศึกษาฯ
☐ กอง.....

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
เลขที่รับ 1718
วันที่ ๒๑ ก.พ. ๒๕๖๖ เวลา 10.43

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๗๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายพงษ์ศักดิ์ จ่าแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายพงษ์ศักดิ์ จ่าแก้ว)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒๐ ก.พ. ๒๕๖๖

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๓๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

เจริญพร นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีในการให้สัมภาษณ์
นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด
16/ก.พ./66.

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๓๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

เจริญพร พ.จ.ต. วารินทร์ รักสวัสดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

พ.จ.ต.
(วารินทร์ รักสวัสดิ์)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

16 ก.พ. 66

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๓๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

เจริญพร นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์ หัวหน้าสำนักงานปลัด

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์)
หัวหน้าสำนักปลัด
๑๖ ก.พ. ๖๖

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๓๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

เจริญพร นางศิริรัตน์ พันธจินา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖/ว ๐๐๓๒

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

เจริญพร นายจรงค์ โอทอง กำนันตำบลบางชนะ

ด้วย นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (Management of Garbage In Bangchana Sub-District Organization, Muang District, Surat Thani Province)" โดยมี พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

ยินดีให้การให้สัมภาษณ์
จรงค์ โอทอง
นาย จรงค์ โอทอง
16 ก.พ. 66

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อทราบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อนำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพ

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณ
ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี

☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา / ปวส.

☐ 5. ปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกร/รับจ้าง ☐ 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐ 3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ ☐ 4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน

☐ 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. 10,000-15,000 บาท

☐ 3. 15,001-20,000 บาท ☐ 4. 20,001 บาทขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับการส่งเสริมของท่าน

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนในกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะมูลฝอยให้ท่านรับรู้เพียงใด					
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีทำปุ๋ยหมักเพียงใด					
ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย					
6. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องแก่ท่านเพียงใด					
7. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะเปียกเพียงใด					
8. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะทั่วไปเพียงใด					
9. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะรีไซเคิลเพียงใด					
10. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะอันตราย เพียงใด					

4

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย					
11. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดถังขยะให้กับทุกครัวเรือนอย่างเพียงพอเพียงใด					
12.องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเป็นที่รวบรวมขยะอันตรายเพียงใด					
13. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดรถเก็บขยะไว้อย่างเพียงพอเพียงใด					
14. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเตรียมรับขยะชิ้นใหญ่ เช่น ที่นอนเก่า ไว้เพียงใด					
15. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการเก็บขยะ เพียงใด					
ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย					
16. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการกำหนดตารางเวลาเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ชัดเจน เพียงใด					
17. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเก็บขยะ ได้แจ้งให้ท่านทราบทันทีเพียงใด					
18. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะในพื้นที่เพียงใด					
19. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านร่วมประชุมเพื่อหาสถานที่ในการเก็บรวมขยะมูลฝอยเพียงใด					
20. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปเก็บรวบรวมไว้ที่เดียวกันเพียงใด					
ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย					
21. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการเก็บค่าจัดเก็บขยะมูลฝอยในราคาที่เหมาะสมเพียงใด					

5

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยชัดเจนเพียงใด					
23. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพนักงานที่ให้บริการเก็บขยะที่เพียงพอเพียงใด					
24. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่ให้บริการเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอเพียงใด					
25. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการจัดเก็บขยะเป็นที่พึงพอใจแก่ท่านเพียงใด					
ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย					
26. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำ Social Media มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขยะ เพียงใด					
27. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดช่องทาง Social Media ในการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย เพียงใด					
28. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีระบบการบริหารจัดการขยะที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการพื้นที่เพียงใด					
29. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ นำระบบมาใช้ในการเก็บสถิติข้อมูลขยะในพื้นที่เพียงใด					
30. องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการคัดแยกขยะ กำจัดขยะเพียงใด					

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

“การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ

อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”

โดย

ณัฐวุฒิ ดวงมุสิก

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....หมู่ที่ .....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์ .....

วันและเวลาที่สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ตำแหน่งงาน .....

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย **ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย** อย่างไร

.....

.....

.....

2) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย **ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย** อย่างไร

.....

.....

.....

3) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย **ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย** อย่างไร

.....

.....

.....

4) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย **ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย**อย่างไร

.....

.....

.....

5) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย **ด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย** อย่างไร

.....

.....

.....

6) องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย **ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย** อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการคัดแยกขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6) แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล								
1	**เพศ** ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	**อายุ** ☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี ☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	**ระดับการศึกษา** ☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา / ปวส. ☐ 5. ปริญญาตรีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	**อาชีพ** ☐ 1. เกษตรกร/รับจ้าง ☐ 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ☐ 3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ ☐ 4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน ☐ 5. อื่น ๆ โปรดระบุ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	**รายได้ต่อเดือน** ☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. 10,001-15,000 บาท ☐ 3. 15,001-20,000 บาท ☐ 4. 20,001 บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี								
1. ด้านหลักการกำจัดขยะมูลฝอย								
1	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการกำจัดขยะมูลฝอยแก่ท่านเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะมูลฝอยให้ท่านรับรู้เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีทำปุ๋ยหมักเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย								
6	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องแก่ท่านเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะเปียกเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะทั่วไป เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะรีไซเคิล เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการคัดแยกขยะเป็นขยะอันตราย เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
3. ด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย								
11	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดถังขยะให้กับทุกครัวเรือน อย่างเพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเป็นที่รวบรวม ขยะอันตรายเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ จัดรถเก็บขยะไว้อย่างเพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดพื้นที่เพื่อเตรียมรับขยะชิ้นใหญ่ เช่น ที่นอนเก่า ไว้เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการเก็บขยะ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4. ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย								
16	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการกำหนดตารางเวลาเก็บขยะมูลฝอย ในพื้นที่ชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
17	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเก็บขยะ ได้แจ้งให้ท่านทราบทันทีเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพื้นที่เพื่อรวบรวมขยะในพื้นที่เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
19	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดโอกาสให้ท่านร่วมประชุมเพื่อหา สถานที่ในการเก็บรวมขยะมูลฝอยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
20	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำขยะมูลฝอยทุกประเภทไปเก็บ รวบรวมไว้ที่เดียวกันเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
5. ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย								
21	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการเก็บค่าจัดเก็บขยะมูลฝอยในราคาที่เหมาะสมเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการจัดเวลาและพื้นที่ในการเก็บขยะมูลฝอยชัดเจนเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีพนักงานที่ให้บริการเก็บขยะที่เพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
24	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่ให้บริการเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
25	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ ให้บริการจัดเก็บขยะเป็นที่พึงพอใจแก่ท่านเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6. ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย								
26	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำ Social Media มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขยะ เพียงใด	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้	
27	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ เปิดช่องทาง Social Media ในการแจ้งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยเพียงใด	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้	
28	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีระบบการบริหารจัดการขยะที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการพื้นที่เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
29	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ นำระบบมาใช้ในการเก็บสถิติข้อมูลขยะในพื้นที่เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
30	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการคัดแยกขยะ กำจัดขยะเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี								
1	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
6	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
19	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
20	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
21	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
24	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
25	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
26	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้	
27	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้	
28	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
29	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
30	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 การใช้หลักอิทธิบาทธรรมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช								
1	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านการกำจัดขยะมูลฝอย อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอย อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ด้านการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอยอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอย อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ด้านระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี								
1	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการกักเก็บหรือรองรับขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการบริการการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักระบบและเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\sum X$)	IOC		
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5							
6							
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์
เรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
แต่ละข้อได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Case Processing Summary

	N	%
Valid	30	100.0
Excluded(a)	0	.0
Total	30	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.953	28

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	92.1000	274.576	.460	.953
A2	91.9667	273.689	.581	.952
A3	91.9667	275.275	.553	.952
A4	91.9000	273.955	.571	.952
A5	91.9667	279.068	.403	.953
B1	92.1000	274.576	.596	.951
B2	92.0333	273.206	.604	.951

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B3	92.0000	277.724	.527	.952
B4	92.2000	274.924	.569	.952
B5	92.0333	273.551	.509	.952
C1	92.7333	263.789	.618	.952
C2	92.5000	263.638	.699	.951
C3	92.4667	265.913	.712	.950
C4	92.4000	273.007	.555	.952
C5	92.4667	269.016	.731	.950
D1	92.2000	268.855	.729	.950
D2	92.2000	268.372	.712	.950
D3	92.4000	264.593	.727	.950
D4	92.0000	274.138	.536	.952
D5	92.0333	274.516	.554	.952
E1	92.3667	271.413	.598	.951
E2	92.2333	266.530	.788	.950
E3	92.4000	274.386	.690	.951
E4	92.3667	271.137	.757	.950
E5	92.1333	272.533	.581	.952
F1	92.6333	269.551	.679	.951
F2	92.5333	266.809	.687	.951
F3	92.3667	269.344	.739	.950
F4	92.4667	272.809	.763	.950
F5	92.4000	275.283	.500	.952

ภาคผนวก ฉ

หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ช
รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายทนงศักดิ์ ช่วยรอด
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565

พันจ่าตรี วารินทร์ รักสวัสดิ์
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565

นางพิไลวรรณ เพชรรักษ์

หัวหน้าสำนักปลัด

สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2565

นายจรงค์ โอทอง

กำนันตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565

นายกรีฑา รัตนวุฒิ
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565

นายประทีป ศรีวัยพราหมณ์
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะและประธานสภา อสม.
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565

นางจีรานันท์ ทองทรัพย์
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565

นางศิริรัตน์ พันธุจินา
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565

นางสาวกฤติยาพร โอทอง

ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน

สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565

นางเยาวดี นุ่นรักษา
ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายณัฐวุฒิ ดวงมุสิก
วัน/เดือน/ปีเกิด	31 มีนาคม 2524
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 17 หมู่ 6 ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2550	บธ.บ. (การจัดการ) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2556	Diploma of accounting Westmintor college Australia
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2563-2564	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2564-ปัจจุบัน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี